ATEITIS

1963 KOVO NR. 3

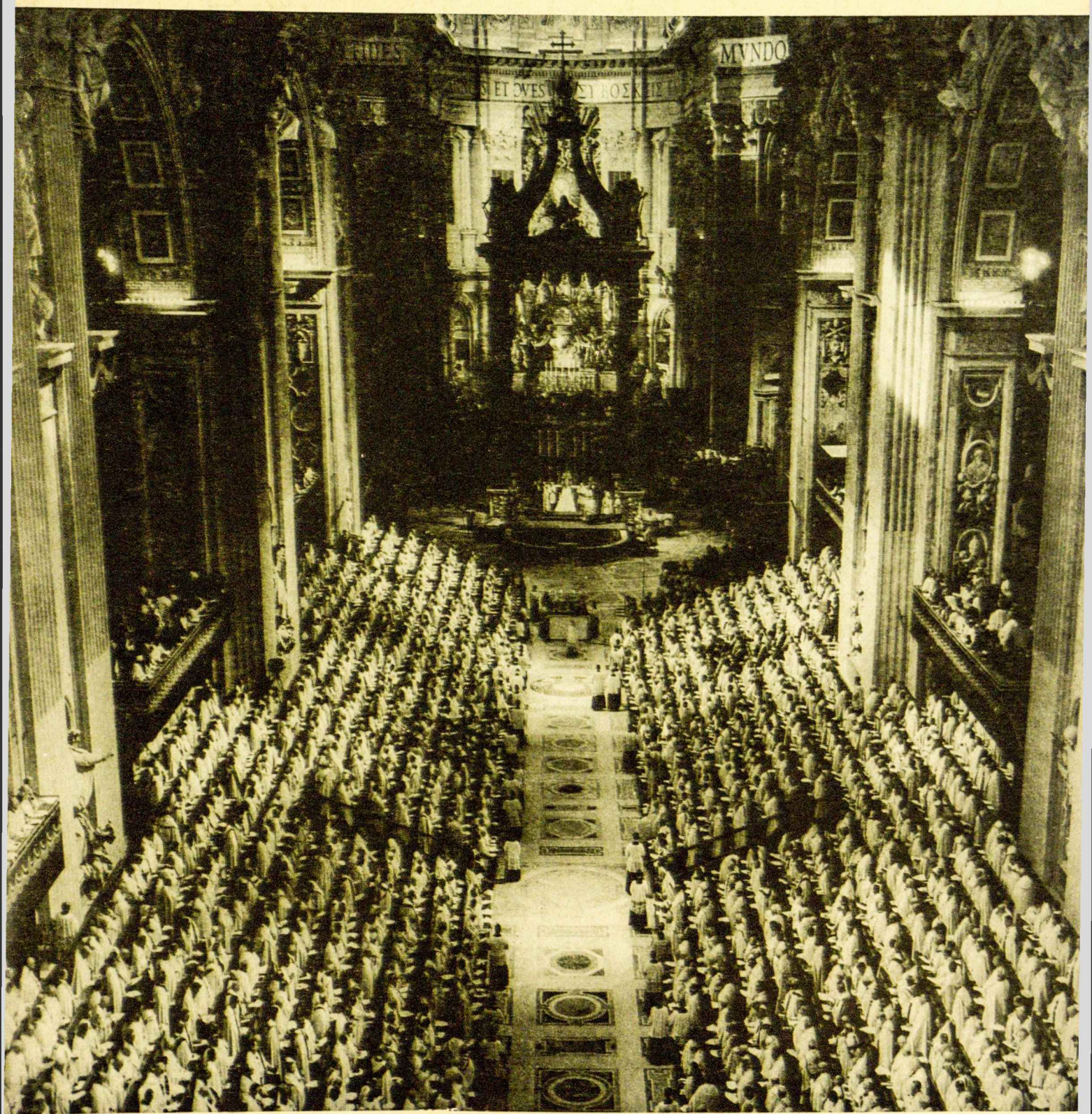

Šiame numeryje:

BAŽNYČIOS SUVAŽIAVIMAS

PREMIJUOTA NOVELĖ

APIE IDEALŲ BERNELĮ

1911 — Ateitis — 1963

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

LITHUANIAN R-CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

1963 KOVAS - MARCH Nr. 3

TURINYS

Vatikano Susirinkimas — **Kun. A. Bačkis** . . 50

Hamletas — **Margis Matulionis** 53

Eilėraščiai — **Liauda** 55

"Ateities" Konkursas ir Vakaras — **D. Augienė** 56

Motinos Palaima (eil.) — **V. Klajūnė** . . . 59

Idealaus Bernelio Nesurandant — **P. Aišėnas** . 60

Šokių Šventė — **Margis Matulionis** 61

Per Prizmę — **Vytenis** 62

Pasaulis be Blizgučių — **A. Liulevičiūtė** . . 63

Spaudos Apžvalga — **R. Šliažas** 65

Iš Plataus Pasaulio 63

Kreivos Špsenos 72

Galvok! — **M. Pakalniškytė** 72

Administracijos Pranešimai — viršelio trečiame pusl.

Ilustracijos: 53 p. — **Giedrės Žumbakienės.**

56 p. — **Antano Raucho** (Foto)

64 p. — (Foto **A. Kezio, S.J.**)

Šį numerį redagavo **P. Kaufmano** kolektyvas.

"ATEITIS" yra Moksleivių Ateitininkų Sąjungos leidinys.

Vyr red.: Rimantas Repšys
Pad. red.: R. Sakadolskis
Literatūra: Lilė Tumosaitė
Moksl. reik. ved.: R. Juozevičiūtė
Korespondencijos: Audronė Garbenytė

Redakcijos adresas:
"Ateitis"
6540 S. Campbell Ave.,
Chicago 29, Ill.

★

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association.

"ATEITIS"

5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

★

Prenumerata metams $5.00
pagal JAV dol. kursą.
Garbės prenumerata metams $10.00
Subscription $5.00 per year

Vyr. red.: P. Kaufmanas
Pad. red.: Vacys Šaulys
Literatūra: Dalia Kolbaitė
Moksl. reik. ved.: L. Bačinskaitė
Korespondencijos: V. Bičiūnaitė

Administracija:
5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

★

Second class postage paid at the Chicago Post Office

Neseniai skaičiau knygą, parašytą Max Planck'o, vieno iš pasaulio garsiausių fizikų. Rašydamas apie mokslą ir tikėjimą, jis atpasakojo įdomų dviejų žmonių palyginimą. Vienas jų buvo Johann Kepler, vokietis astronomas, kurio visas gyvenimas buvo skurdo, vargo ir nusivylimo lydimas, kad paskutiniais savo gyvenimo metais jis turėjo valdžios prašyti pensijos, nes net maistui neturėjo pinigų. Vieną gyvenimo įvykį jis ypatingai išgyveno, kai jis teisme turėjo ginti savo motiną, kuri buvo kaltinama kerėjimu. Ir, toliau rašo Planckas, Kepleris per visus savo sunkumus išsilaikė tik todėl, kad jis turėjo milžinišką pasitikėjimą mokslu: pasaulis yra suorganizuotas pagal racionalius dėsnius. Toliau mes susitinkame Keplerio viršininką, Tycho Brahe. Tycho Brahe turėjo tuos pačius stebėjimus, vartojo tuos pačius instrumentus. Bet, jam trūko pasitikėjimo pasaulio įstatymais, ir taip atsitiko, kad Tycho Brahe, nors ir vedė daug ramesnį ir laimingesnį gyvenimą, yra žinomas tik kaip gabus tyrinėtojas, o Johannes Kepler yra vadinamas modernios astronomijos tėvu.

Beskaitant tokias istorijas, manyje iškyla didelis pagarbos jausmas žmonėm, kaip Kepleris. Ir iš tikrųjų, aš esu tikras, kad jų pasisekimai labai dažnai yra surišti su kokiu nors tikėjimu. Tikėjimu ar tai į gamtą, žmoniją, save, o gal, jei žmogus yra laimingas, tikėjimu į Dievą.

Bet aš nuklydau nuo temos. Jau praėjo šiek tiek laiko, kai skaičiau tą knygą, bet kartais prisimenu palyginimą dviejų mokslininkų, ir man tenka pagalvoti: "Kažin, ar mums ateitininkams netrūksta tokio tikėjimo?" Gal ir trūksta. Kai mes išeiname į visuomenę, ar kartais neatrodo, kad mes vien tik ginamės? Kartais net atrodo, kad ir savo tarpe nevisai norime prisipažinti, ar pasirodyti esą ateitininkai!

Kuo pagaliau mes skiriamės nuo kitų organizacijų? Ne iš ideologinės pusės, bet žmonių, narių atžvilgiu. Koks skirtumas tarp ateitininko, kuris eina į bažnyčią ir skauto, kuris tą patį daro? Koks skirtumas tarp ateitininko, kuris eina prie Komunijos ir neo-lituano? Atrodo, kad skirtumo neturėtų būti, bet kažkaip vistiek neviskas tvarkoj, ar ne?

Vienas mano pažįstamas visai neblogai susumavo, kas čia nevisai "tvarkoj". "Jūs ateitininkai", jis sako, "daugiausia skiriatės tuo, kad esate vienintėlė organizacija, kuri viešai prisipažįsta artimą ryšį su Dievu. Kiti irgi eina į bažnyčią ir tiki, bet jie tai nedaro per organizaciją." Taigi, mieli draugai, atrodo, kad galime atsikvėpti. Atrodo, kad vis dėlto esame žmonės kaip ir kiti, ir galime ramiai toliau tikėti į Dievą, ir grąžinti pasitikėjimą savimi. Ateitininkija vis dėlto yra kas nors į ką galima "tikėti", ir kuo tvirčiau tą tikėjimą rodysime, tuo geresni būsime organizacijos Kepleriai.

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

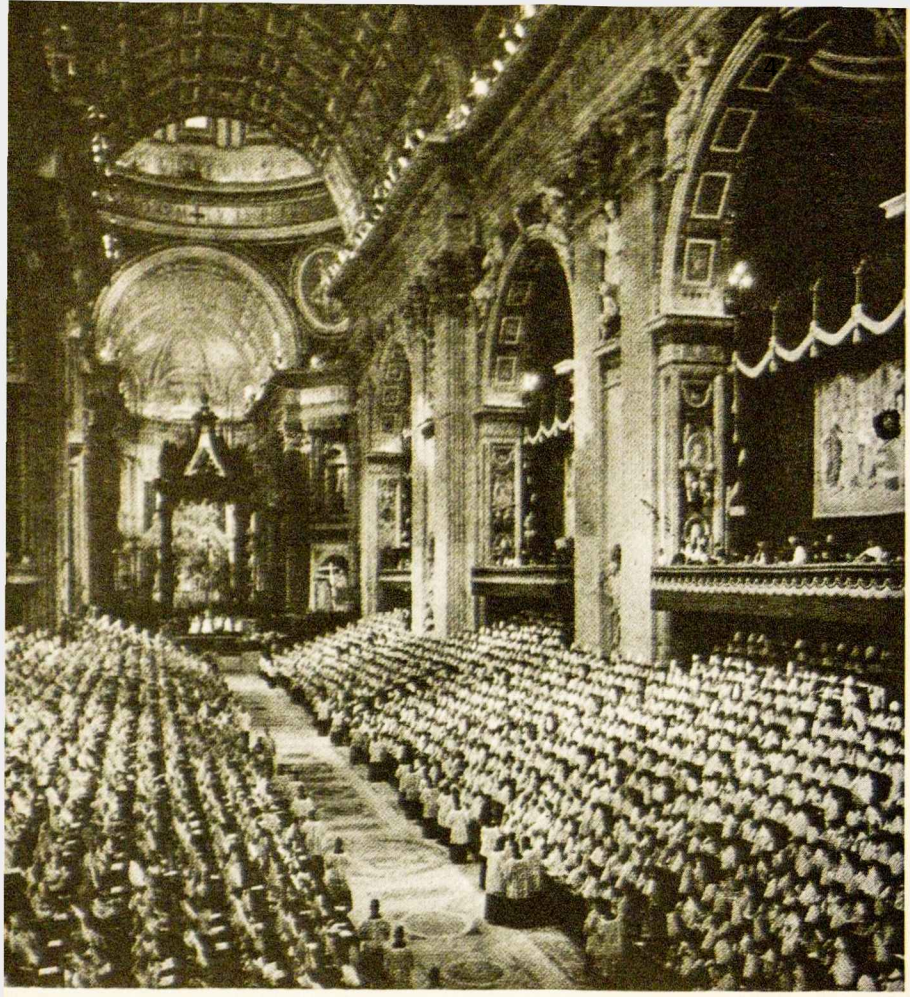

Šv. Petro Katedrój susirinkę 500 milijonų tikinčiųjų atstovai: 2700 vyskupai, abatai ir patriarchai. Jų tarpe randasi iš Lietuvos atsiųstas vysk. P. Maželis.

VATIKANO II-ras VISUOTINIS BAŽNYČIOS SUSIRINKIMAS

KUN. AUDRYS BAČKIS

"Gyvoji Bažnyčia" (La Stampa, Torino), "Romos Bažnyčios galybė ir silpnybė" (Le Monde, Paris), "Pastovumas ir pasikeitimai Šventame Petre" (New York Herald Tribune), "Didžiųjų vilčių susirinkimas" (Arbeiterzeitung, Wien)... Tokio ir panašaus turinio didžiulėmis antraštėmis visų kraštų didieji dienraščiai, daugumoje liberalinės krypties, pirmuosiuose puslapiuose skelbė savo skaitytojams 1962 m. spalio 11 d. visuotinio Bažnyčios Vatikano II iškilmingą atidarymą. Tokiu būdu buvo išreiškiamas pasaulinės viešosios opinijos susidomėjimas šiuo II-ju Vatikano susirinkimu. Net ir komunistinė spauda įsijungė į tą chorą. "Taikos ir vieningumo atsišaukimas" — rašė Tass agentūra. Žinoma, netrūko nei pašaipos." Modernių-jų laikų Vatikanas primena dar neatšalusį lavoną" — skelbė Komsomolskaja Pravda. Iš to jau matyt, kaip visuotinis susirinkimas, kuris įrodo Bažnyčios gyvastingumą, tarsi, rakštis erzino komunistinį pasaulį.

Žodžiu, ne tik pačių katalikų, bet ir visų žmonių akys buvo nukreiptos į šį susirinkimą, nors ir ne su vienodais nusiteikimais bei lūkesčiais.

— — —

Trumpai pažvelkime į tos istorinės dienos įvykį. Šv. Tėvo Jono XXIII sukviesti, į Romą suvažiavo apie 2500 vyskupų bei vienuolynų vyresniųjų, svarstyti bendromis jėgomis ir vienybėje su Popiežiumi, visus opiausius Bažnyčios reikalus.

Spalio 11 d., 10 valandą, gausiai apšviestoje Šv. Petro Bazilikoje raudonos, violetinės ir aukso spalvos jungėsi į vieningą simfoniją. Galingai aidėjo Sikstinos choro balsai. Visų kontinentų, visų rasių bei tautybių Katalikų Bažnyčios ganytojai dalyvavo iškilmingose Mišiose, po kurių Šventasis Tėvas savo programine kalba atidarė Vatikano II susirinkimo darbus, nubrėždamas jų dvasią.

Daugeliui vyskupų tai buvo pirmasis susitikimas su kitų kraštų vyskupais, gera proga vieniems kitus iš arčiau pažinti, pasidalinti rūpesčiais ir patirtimi. Tuo pačiu jie pajuto, jog ne vieni savo vyskupijų ribose, bet visi kartu valdo Krstaus Bažnyčią, vesdami žmones išganymo keliu. Nuo tos dienos, kiek tik darbotvarkė leido, vyko nuolatinis kontaktas tarp įvairių kraštų vyskupų. Daugelio kraštų ganytojai net specialiai įgaliojo kai kuriuos savo atstovus tų ryšių palaikymui. "Reikėjo, kad žvilgsnis sutiktų žvilgsnį, kad kiekvienas brolis jaustų plakant brolio širdį..." Tokiais žodžiais Šv. Tėvas apibūdino šią gražią bendravimo nuotaiką.

Mums skaudu, kad Tylos Bažnyčia taip mažai atstovų atsiuntė. Tai apgailestavo ir Šv. Tėvas savo atidaromoje kalboje: "Mes prisipažįstame savo skausmą, jog ištisos eilės Mums taip brangių vyskupų nematome šiame susirinkime, nes daugelis jų yra suvaržyti, ar kalinami už savo ištikimybę Kristui, ar kitų aplinkybių verčiami negali būti kartu su mumis. Jų prisiminimas verčia mus karštai melstis už juos". Tokiu būdu Tylos Bažnyčia neliko užmiršta: ji buvo kiekvieno susirinkimo dalyvio širdyje.

Šalia vyskupų — susirinkimo "tėvų", kaip juos Romoje įprasta vadinti, pirmą kartą Bažnyčios istorijoje, sėdėjo kitų nuo Katalikų Bažnyčios atsiskyrusių Bažnyčių atstovai: anglikonų, liuteronų, evangelikų, quakers, kongregacionalistų ,metodistų, Visuotinės Bažnyčios Tarybos, koptų, siro-jakobitų, ortodoksų. Tiesa, jie negali balsuoti. Tačiau, kaip stebėtojai, jie dalyvavo visuose darbuose ir pamatė tikrąjį Kat. Bažnyčios veidą, jos siekimus bei troškimus. Tai pirmas žingsnis krikščionių vienybės link, ir pirmieji vaisiai to gražaus darbo, nuveikto Šv. Tėvo tam tikslui įkurto Vienybės Sekretariato, kuriam vadovauja jėzuitas kard. Bea.

Susirinkimo tikslas.

Jau atidarymo kalboje, Popiežius aiškiai nubrėžė šio susirinkimo tikslą bei siekimus. Susirinkime nebus vienos ar kitos pagrindinių doktrinalinių tiesų nagrinėjimo. "Tam susirinkimas nebuvo reikalingas", pabrėžė Jonas XXIII-sis. "Svarbiausias rūpestis visuotinio susirinkimo yra sekantis: kad šventasis krikščioniškos doktrinos palikimas būtų efektingiau išsaugotas ir dėstomas". Toliau, Šventasis Tėvas iškėlė reikalą gilesnio doktrinalinio įsigilinimo ir sąžinių suformavimo, pasinaudojant visomis moderniškomis priemonėmis, patiekiant Bažnyčios mokslą naujomis formulėmis, prisitaikant prie moderniųjų laikų minties bei galvosenos.

Gal savo svarstymuose, susirinkimo tėvai kartais ir nutolo nuo to uždavinio. Betgi, pirmosios sesijos pabaigoje, visi pasiryžo sugrįžti prie šv. Tėvo nurodytos vedamosios minties, kuri turėtų organiškai ir tampriai surišti visas svarstomas problemas.

Pasibaigus pirmajai sesijai, galima tvirtinti, jog buvo ir bus nuoširdžiai bandoma tą uždavinį įgyvendinti trimis kryptimis:

1) Bažnyčios vidinio atsinaujinimo siekiant.

Atsišaukime į visą pasaulį, paskelbtame visų susirinkimo tėvų pritarimu, sakoma: "Šventosios Dvasios vedami, šiame susirinkime mes norime ieškoti būdų save atnaujinti, kad būtume vis labiau ištikimi Kristaus Evangelijai (...) Pilnai atsiduosime šiam dvasinio atsinaujinimo darbui, kad Bažnyčia tiek savo vadovybėje, tiek nariuose, pasauliui parodytų patrauklų Kristaus veidą..." Kaip matome, Bažnyčia sąmoningai trokšta padaryti savo sąžinės sąskaitą. Amžių bėgyje, ji prisiėmė kai kurių išorinių formų, laikysenų — dažniausiai paveldėtų iš viduramžių, kurios ją sunkina, ir kurių modernusis pasaulis nebesupranta. Pasaulio veidas nuolat keičiasi ir Bažnyčia turi įsikūnyti dabartiniame gyvenamame momente, įleisti šaknis į šių dienų pasaulį. O kartu, nors ir tai skaudu būtų, reikia atsiplėšti nuo jau atgyvenusių formų tiek išorinėje, tiek ir pačioje juridinėje struktūroje. Čia tinka prisiminti kardinolo Newmann žodžius apie nuolatinę Bažnyčios pareigą: "to meet the age".

2) Krikščionių susiartinimo vienybės ieškant.

Jau pats buvimas susirinkime kitų Bažnyčių atstovų yra būdingas. Pirmą kartą Bažnyčios istorijoje visuotinis susirinkimas sušauktas ne tam, kad prieš herezijas kovotų, bet kad ramiai ir tinkamiausiu būdu pristatytų tiesas šių dienų pasauliui.

Šiame savęs atsinaujinimo darbe, Kat. Bažnyčia panorėjo, kad atsiskyrusieji broliai — "mūsų broliai Kristuje" kaip juos vadina Jonas XXIII-sis, — būtų liudininkai Katalikų Bažnyčios pastangų ir rūpesčių. Tokią laikyseną galima apibūdinti pamokslininko Lacordaire žodžiais: "Aš nesiekiu įtikinti savo priešo, jog jis yra klaidoje, bet su juo susivienyti aukštesnėje tiesoje".

Žinoma, niekas nelaukia, kad susivienijimas savaime iškristų iš dangaus, tačiau visi šiandien aiškiau jaučia pareigą melstis ir dirbti už krikščionių vienybę. Tiesa, kelias į vienybę po ištisų šimtmečių savarankiškos veiklos dar ilgas, nors daug nesusipratimų, aprioristinių nepalankių nusiteikimų jau yra pašalinta. Iš savo pusės, Kat. Bažnyčia sudarė tinkamą nuotaiką. Tai pajuto ir patys atsiskyrusieji broliai, nuoširdžiai prisidėdami prie tokios nuotaikos išlaikymo.

Nėra abejonių, jog Kristaus norėta vienybė, vieno tikėjimo išpažinime, viename Dievo garbinime, vienam autoritetui — Šv. Petro įpėdiniui — paklusnume, randama Katalikų Bažnyčioje, kuri yra viena, šventa, katalikiška ir apaštališka. Antra vertus, nieks iš mūsų nedrįs tvirtinti, kad pati viena Kat. Bažnčia pilnai sudaro tą Kristaus norėtą vienybę. Į vienybę Kristus šaukia ir atsiskyrusius brolius, kad jie vėl sugrįžtų į Tėvo namus. Kristus laukia viso pasaulio žmonių, kuriems Bažnyčia privalo skelbti išganymo Evangeliją.

3) Atkreipiant dėmesį į šių dienų pasaulį.

Anksčiau minėtasis atsišaukimas į visą pasaulį, puikiausiai išreiškia visų susirinkusiųjų tėvų troškimą be paliovos skelbti išganymo, meilės ir taikos žodį. Susirinkimas jaudinančiai kreipiasi į visus geros valios žmones. Vienu balsu, susirinkimo tėvai primena Bažnyčios paskirtį, sekant Kristaus pavyzdžiu, tarnauti žmonijai, o ne jai viešpatauti. Toliau randame išreikštą susirūpinimą visais aktualiais klausimais, liečiančiais šių dienų žmones: pagarba žmogui, gyvybės nepaliečiamumas, socialinis teisingumas, susirūpinimas vargšais, taika, tautų vienybė... Tuo Bažnyčia parodo savo norą vis tobuliau atlikti savo žmonių ir tautų mokytojos bei švietėjos pareigas. Todėl ji susirūpinus ne vien savo vidaus reikalais, bet blaiviu ir drąsiu žvilgsniu žiūri į visą dabartinį pasaulį. Savo kovoje už tiesą, tikėjimą ir dvasines vertybes, Bažnyčia parodo pasauliui, jog ji nėra susirišus su viena ar kita politine bei ekonomine sistema, kaip dažnai jai primeta priešai, bet siekia tik žmonių išganymo.

Maldos ženkle.

Bažnyčia tikisi atsinaujinimo ne vien žmonių pastangų dėka, bet ypatingai Šv. Dvasios globa bei pagalba, kurią Kristus užtikrino savo Bažnyčiai ligi pasaulio galo. Už tat susirinkimas vyksta maldos ženkle. Prieš kiekvieną bendrą sueigą, vienas iš susirinkimo tėvų — vienybėje su visais dalyviais — aukodavo Šv. Mišias, prašydamas Aukščiausiojo palaimos jųjų darbams. Taip pat būdavo atkalbama graži ritualinė "Adsumus" malda.

Galima tvirtinti, jog šis susirinkimas yra apgaubtas maldos vainiku, tų maldų ir aukų, kurias visi pasaulio tikintieji, o ypač kenčiantieji, ligoniai, vaikai — nuolat Šv. Tėvo raginami — aukoja Dievui už susirinkimo pasisekimą.

Laisvės "seimas".

Žmogiškomis akimis žiūrint į šį milžinišką 2500 tėvų susirinkimą, tenka prisiminti kardinolo Lienart — pirmininkavusio keletai bendrų darbo sesijų —, žodžiu, jog tai būta labiausiai disciplinuoto, o kartu ir laisviausio susirinkimo.

Disciplina reiškėsi tvarkingu susirinkimo taisyklių prisilaikymu. Taisyklės, pavyzdžiui, teleidžia kiekvienam kalbėti tik vieną kartą darbo sesijoje, ir tik dešimtį minučių. Nors ir ne vieną sykį pirmininkams reikėjo nutraukti prailgintas kalbas, tačiau kalbėtojai paprastai paklusdavo be jokių pasipriešinimų bei įsižeidimo.

Kartu susirinkimas dvelkė laisvumu, nes kiekvienas dalyvis turėjo galimybę pareikšti savo nuomonę visai laisvai. Buvo girdėti vieną po kito griežtai priešingų pasisakymų be jokio įsikarščiavimo. Paryžiaus kardinolas Feltin su jumoru prasitarė, jog susirinkime viešpatavo laisvė, kokios nieks negalėjo nei svajoti:" Jei būtų atspausdinta visa tai, ką kai kurie susirinkimo tėvai pasakė, jie atsirastų pasmerkimo grėsmėje".

Šventasis Tėvas nuoširdžiai norėjo to atvirumo ir laisvės, norėdamas geriau susipažinti su vyskupų troškimais bei pageidavimais. Tiesa, pačiuose darbuose Šv. Tėvas mažai tedalyvavo. Tačiau jis buvo nuolat informuojamas apie darbų eigą. Kiekvieną kartą, kai susirinkimas susidurdavo su sunkumais," Šv. Tėvas savo autoritetu mums pasitarnaudavo", pareiškė kardinolas Lienart. Tokiu būdu buvo išspręsta visa eilė problemų, susidariusių ryšium su rinkimais ar procedūra. Vienu žodžiu, Šv. Tėvas labiau globojo susirinkimą, negu jam vadovavo.

Konkretų laisvės ir atvirumo pavyzdį randame pačioje pirmoje bendroje darbo sueigoje. Pagal centrinės paruošiamųjų darbų komisijos planus ir nurodymus, turėjo būti balsavimo keliu išrinkta 160 asmenų į dešimtį susirinkimo

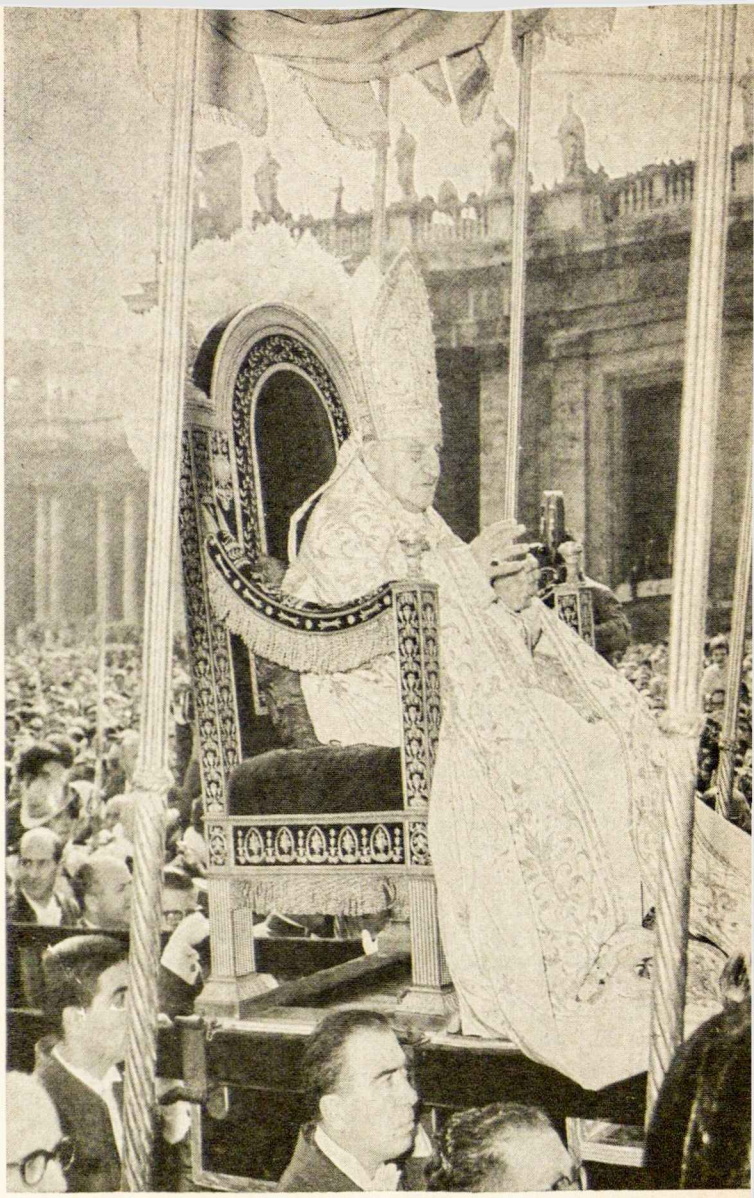

Gale procesijos pakeliui į katedrą, Popiežius Jonas XXIII laimina žmones iš savo sosto.

darbų komisijas. Po pusvalandžio, pasisakius keliems kardinolams, susirinkusieji išsiskirstė, paversdami niekais visus iš anksto romėnų paruoštus planus. Mat, kalbėtojai pareiškė, jog neįmanoma rinkti nežinomus asmenis, t. y. nežinant, kurie iš esančių vyskupų būtų labiausiai kompetentingi svarstyti atitinkamus klausimus. Visas susirinkimas plojimu patvirtino pasiūlymą atidėti balsavimus keletai dienų. Tokiu būdu įvairių kraštų ganytojai susipažino, pristatė savo kandidatų sąrašus ir į komisijas išrinko įvairiausių kraštų žymiausius specialistus. Taip komisijų sąstatas praturtėjo tarptautiniu atžvilgiu savo universalumu.

Įvairumas ir vieningumas.

Kai laisvės ir atvirumo principai pastatyti pirmoje vietoje, savaime suprantama, jog atsiranda visai priešingų nuomonių. Todėl ir susirinkime buvo jaučiamos dvi tendencijos, kurias viešoji spauda gal per aštriai pabrėžė. Iš vienos pusės konservatyvus blokas tų, kurie visų pirma ieško išvengti klaidų ir kartoja dogmas. Iš kitos pusės pažangieji, kurių svarbiausias rūpestis yra gyvenimiškas pritaikymas Bažnyčios mokslo ir pastoracijos prie šių dienų pasaulio. Tame nereikėtų įžiūrėti nenugalimos opozicijos. Panašios tendencijos išreiškia du Bažnyčios uždavinius, kurie vienas kitą papildo. Juk iš vienos pusės negalima leisti nublankti. doktrinai, gi iš kitos negalima ją vien tik saugoti be jokio apaštališko troškimo ją skleisti ir pritaikyti laikui ir gyvenimui. Galutinėn sąskaiton, atvirumas ir laisvė nepažeidė vieningumo. Be neišvengiamų nuomonių skirtumų tarp įvairių kultūrų bei išsiauklėjimo ir labai skirtingose sąlygose gyvenančių vyskupų, atsirado bendra kalba. Būdingas tuo atžvilgiu yra balsavimas ir liturgijos skemos pirmojo skyriaus priėmimas. Kraštutinių ir priešingų nuomonių netrūko diskusijose, gi galutinis projektas surinko virš 2000 balsų.

Susirinkimo darbai.

Nėra įmanoma trumpai išdėstyti susirinkimo darbų procedūros, tat eisime tiesiog prie rezultatų, kurių pilną vaizdą duoti dar per anksti. Susirinkimas turėjo svarstyti 70 skemų, kurias paruošiamosios komisijos parengė pagal viso pasaulio vyskupų, vienuolynų vyresniųjų, katalikų Universitetų ir Romos kūrijos pasiūlymus bei pageidavimus. Visa surinkta medžiaga puiki, milžiniška, tačiau nevienalytė. Šitaip ją apibūdino kardinolas Montini. Nemažai nusiskundimų liečia pačias skemas. Joms labiausiai primetamas perdaug juridinis suformulavimas, apleidžiant gilesnius aspektus ir tokiu būdu duodant ribotą Bažnyčios esmės ir tikslo vaizdą. Gyvo, organinio ryšio tarp visų skemų trūkumas panašiai pabrėžiamas. Aplamai, susirinkimui pateiktos skemos daugumai pasirodė nepriimtinos. Todėl nenuostabu, jei vos keletą skemų susirinkimas tespėjo panagrinėti. O galutinai susirinkimas priėmė ir nubalsavo tik liturgijos skemos pirmąjį skyrių. Kitos studijuotos temos lietė: vienybę su Rytų Bažnyčiomis, socialinių ryšių klausimą (kai kurie susirinkimo tėvai apgailestavo, jog į šios skemos paruošimą neįtraukė pasauliečių), Bažnyčią (pasauliečių vieta Bažnyčioje; parapijos, jų struktūra bei paskirtis)

Konkrečių rezultatų beieškant, atrodytų, kad susirinkimas per du mėnesius ir po 36 bendrų darbo sesijų labai maža tenuveikė. O vis dėlto, visų nuomone, nematomas balansas milžiniškas ir neįkainuojamas, nes per šį trumpą laiką susirinkimas, tarsi įsibėgėjo. Daug nuomonių buvo išklausyta, daug kraštutinių pozicijų sušvelninta ir jau atsirado tam tikra harmonija. Susirinkimas atrado savo tikrą veidą, savo dvasią, savo asmenybę. Šitame dvasiniame, moraliniame ir psichologiniame fakte glūdi milžiniškas laimėjimas ir viltis ateities darbams.

Antros sesijos belaukiant.

Šiandien susirinkimas nutrauktas, bet darbas tęsiamas toliau. Nauji paruošiamieji darbai vyksta pagal susirinkimo išreikštas ir Šv. Tėvo patvirtintas gaires. Skemų skaičius žymiai sumažėjęs, ryšium su noru pasilikti prie temų ir problemų, kurios tiktų visai Bažnyčiai ir visuose kraštuose. Kai 1963 m. rugsėjo 8 d. Vatikano II-jo susirinkimo tėvai suvažiuos į Romą antrajai sesijai, reikia tikėtis, jog jie galės tiesiog eiti prie diskusijų ir jau visiems priimtinų skemų tobulinimo.

— — —

Trumpai pažvelgę visuotinio Bažnyčios susirinkimo Vatikano II pirmosios sesijos darbus bei nuotaiką, matome, kad šis milžiniškas darbas pareikalauja daug žmogiškų jėgų bei pastangų. Bet čia ypač yra reikalinga ir antgamtinė pagalba — Dievo palaima.

Šv. Tėvas, visa tai turėdamas prieš akis, kiekviena proga ragina tikinčiuosius prisidėti darbu, auka bei malda prie šio susirinkimo sėkmingos eigos bei pabaigos. Kiekvienas Bažnyčios narys tejaučia savo pareigą bei atsakomybę šiuo istoriniu metu žengti atsinaujinus kartu su Bažnyčia jos skausmo ir triumfo keliu. Tačiau tikrasis atsinaujinimas prasideda nuo savęs. To ir reikalauja šiuo metu iš mūsų Bažnyčia. "Bažnyčiai nereikia reformatorių, bet šventųjų." (G. Bernanos).

MARGIS MATULIONIS

HAMLETAS

"Ateities" konkurse Margis Matulionis laimėjo pirmą vietą vyresniųjų klasėje. Čia spausdinama jo premijuota novelė.

I

Šilta birželio saulė kaitino miesto gatves. Jau buvo dvi savaitės, kai gaivinantieji lietaus lašai nebuvo plovę nešvarių namų sienų, ir visur sukinėjosi dusinantieji dulkių debesys. Praeiviai skubėjo prisimerkę, tiek nuo aštrios vidudienio saulės šviesos, tiek nuo erzinančių dulkių, kurios badė jų veidus ir lindo į vėjo suveltus plaukus. Purviname danguje nebuvo matyti nei vieno debesėlio ir jo monotoniškumas atsispindėjo namų vienodume. Visur buvo jaučiama karštis ir tyla...

Net ir šiandien jau daugeliui metų nuo anos birželio dienos praėjus, prisimenu viską iki paskutinės smulkmenos. Ne tik dieną ir jos orą, bet net ir savo anuometines mintis. Man dar ir dabar jos yra tokios aiškios, kad manytum, jog tik vakar skubėjau gatve aplankyti Antano Šarūno...

Jau ruošiausi vykti į miestą šeimos finansinių reikalų tvarkyti, kai mane prie durų sustabdė telefono skambėjimas. Minutėlę derėjausi, ar atsakyti, ar ne... Vyriškas balsas pasigirdo kitame linijos gale.

— Jurgis? Antanas Šarūnas. Klausyk, ar negalėtum dabar pas mane užsukti... turiu su tavim pasikalbėti svarbiu reikalu.

— Labai norėčiau, Antanai, bet nežinau. Šiandien norėjau nuvykti į banką. Ar nebūtų galima šį vakarą, o gal rytoj?

— Ne. Bus per vėlu. Į banką nuvyksi kitą dieną... Čia svarbus dalykas... Man būtinai reikia su tavimi pasikalbėti... Gerai?

— Na, gerai, Antanai, ateisiu... Bet kur tu dabar gyveni, gi jau taip seniai...

— 651 gatvė X. Toks nedidelis namelis su žalia tvora... Visai nuo tavęs netoli...

— Gerai Antanai, būsiu už kokios penkiolikos minučių... Sudiev!..

Atsimenu, kad jau ir tada man pasidarė nejauku ir greitais žingsniais pasukau Antano link. Visokios mintys man tada lakiojo galvoje: kad tik kas nors nebūtų Magdei atsitikę... Gal ji susirgo... O taip visų laukiamos tos vestuvės... O gal Antanas nutarė jos nevesti po tiekos metų... Baisi mintis... Ją tuoj atmečiau, bet dar daugiau susirūpinęs ėmiau sparčiau eiti.

Jau seniai man rūpėjo Antano Šarūno ir Magdės Kirpytės vestuvės. Gi jau penkeri metai, kai jie susižadėję. Žmonės net ir negražių gandų paleido. Girdi, Antanas norįs tik senį Kirpį apsukti ir iš jo pinigus išvilioti. Kiti net sakė, kad Antanas dabar išsigando būsimosios žmonos, bet niekaip negalėjo jos atsikratyti. Kiti net spėliojo, kad senis Kirpis prievarta juos sužadėjęs, pasinaudodamas kokia nors baisia paslaptimi iš Antano praeities. Visom šitom pasakom netikėjau, nors ir man buvo keista, kodėl toks šaunus ir gabus vyras, kaip Antanas, būtų susidomėjęs tokia nedailia senio Kirpio dukterimi. Visi jau buvome pametę viltį, kad kada nors įvyktų nuolat atidedamos vestuvės ir va, staiga, prieš savaitę, senis visiems paskelbė, kad ruošiamos birželio pabaigoje. Jau ir laikas buvo: Antanas turėjo trisdešimt metų, o Magdė beveik senmergė, dvidešimt septynerių. Senis Kirpis šiomis dienomis kaip apmainytas vaikščiojo miesto gatvėse. Jo apvalus veidas švietė ir jo skardus juokas dažnai dabar pasigirsdavo kaimyninėse smuklėse. Jis, kuris per paskuti-

nius kelerius metus buvo pasidaręs toks nuošalus ir niūrus, dabar visus stebino savo gyvumu ir linksmumu. Visiems jis tik kalbėjo apie artėjančias vestuves ir visus kvietė būtinai atsilankyti į milžinišką pokylį, kurį jis sakė kels po bažnytinių apeigų. Net ir tie, kurie nemėgo senio Kirpio, o jų buvo gana daug, negalėjo sulaikyti šypsenos, matydami džiaugsmo suraukšlėtą senio veidą. Buvau rengęsis keletą kartų aplankyti Antaną ir jį pasveikinti su šiuo maloniu įvykiu, bet nežinodamas, kur jis gyveno ir niekaip laiko nesurasdamas, taip ir neprisirengiau. Dabar jo netikėtas skambinimas mane kartu džiugino ir kėlė rūpestį. Jau mes vienas kito nebuvom matę keletą mėnesių, o po paskutinio mūsų draugiško pasikalbėjimo jau buvo praėję daugelis metų.

Antaną Šarūną seniai pažinau... jau daugiau penkiolika metų. Jis vieną vasaros dieną staiga pasirodė mūsų kaimynystėje, apiplyšęs, murzinas, vienišas penkiolikmetis vaikinas. Niekas apie jį konkrečių žinių neturėjo ir daugumas tėvų rūgščiai žiūrėjo į šį benamį, betėvį vaiką. Bet Antanas buvo apsukrus. Netrukus susirado darbą Jono Šarno spaustuvėje, padėdamas ne tik laikraščius išnešioti, bet juos ir spausdinti. Atėjus rudeniui, Antanas pradėjo lankyti parapinę mokyklą, toj pačioj klasėj kaip ir aš. Gerai prisimenu įspūdį, kurį jis mums padarė pačią pirmąją dieną. Jo drabužiai buvo apiplyšę ir ilgi, juodi plaukai nerūpestingai sušukuoti. Visi mes iš jo tyčiojomės, vadindami jį visokiausiais vardais. Bet Antanas ant mūsų nepyko ir kantriai klausė visų mūsų pravardžiavimų. Po keletos dienų nusibodo mums šitoks vienapusiškas žaidimas ir mes susiradom įdomesnių užsiėmimų. Nors Antano mes oficialiai ir nepriėmėm į savo grupę, tačiau mes pradėjom jį pakęsti. Net kai kurie ėmė jį ir gerbti, pastebėdami jo didelį darbštumą ir nepaprastą gabumą. Netrukus Antanas tapo geriausiu klasės mokiniu. Visur jis vaikščiojo su knygų pundu rankose ir net pertraukos minutes praleisdavo nosį giliai įsmeigęs į knygų lapus. Keista, Antanas jokio draugo neturėjo ir net nuo mokytojų laikėsi nuošaliai. Visada niūrus ir susiraukęs, jis rytą tik prieš skambutį atskubėdavo į mokyklą ir dienos gale, po pamokų, tuoj skubėdavo namo, Dievas žino kur, nes niekas nežinojo, kur jis gyveno. Visi tuoj pripratome prie jo liūdno veido ir tamsaus, suplyšusio apsiausto, kurį jis vis nešiojo.

Keista man dabar prisiminti, kaip mes susidraugavome...

Tai buvo lietinga rudens diena. Lietpalčiu apsigaubęs, bėgau į mokyklą. Pylė kaip iš kibiro, ir visur telkšojo didelės balos ir sruveno upeliukai. Pasiekiau mokyklą be jokių nemalonių nuotykių, bet besukdamas į kiemą ir kartu modamas prie mokyklos durų susigrūdusiems draugams, per vėlai pamačiau milžinišką balą prie mano kojų. Iškilmingai paslydęs, išsitiesiau ant pabirusių savo knygų. Truko valandėlę, kol aš susigaudžiau... Bet kai pamačiau supurvintas knygas, greitas ir gausias ašaras pajutau savo akyse. Ką tėvai sakys, kai jie pamatys taip supurvintas knygas? Ir kelnės supurvintos! Atsisėdau baloje ir pradėjau verkti. O draugai, kad ėmė juoktis... Žiūrėk, Jurgis antį vaizduoja... Žuvis gaudo... Gal jis nemoka plaukt, reikėtų gelbėti! Vis dar verkdamas, skubiai pašokau ir ėmiau rankioti išmėtytas knygas. Taip man iš baimės bepuldinėjant, pro ašaras pamačiau iki šiolei nepastebėtą Antaną. Jis, su šypsena ant lūpų tiesė man ranką, kurioje buvo keletas mano nelaimingų knygų. Nustebęs ir net ašaras pamiršęs, knygas iš jo skubiai paėmiau. Prasižiojau jam padėkoti, bet kol galėjo sujudėti mano lūpos, Antanas apsisuko ir prasiskverbdamas pro dabar tylinčius draugus, dingo už mokyklos durų.

Visą tą dieną mano akys negalėjo atsiplėšti nuo Antano veido. Per pamokas vis pažvelgdavau į Antano suolą, jis vis atidžiai sekė mokytoją. Bet nors keletą kartų jo tamsios akys sutiko mano žvilgsnį, draugiškumo spindulys nesukaidrino jų liūdnumo. Ėmiau galvoti, kad jo elgesys tą rytą gal buvo iššauktas tik paprasto mandagumo, o ne draugiškumo. Juo toliau diena slinko, juo labiau tuo tikėjau. Kai paskutinis skambutis nutraukė mokytojo žodžius, jau buvau visai nutaręs, kad Antanas neturėjo jokių draugiškų intencijų padėdamas man surankioti knygas. Tik dabar, vėl prisimindamas sutepliotas knygas ir kelnes, su baime pradėjau skubėti namo. Mano tėvai nebuvo turtingi, o tėvelis ,turėdamas sunkiai dirbti, kad pajėgtų išlaikyti penkių asmenų šeimą, labai pykdavo, kai aš, ar mano dvi jaunesnės seserys suplėšydavo ar supurvindavo savo drabužius. Vis sakydavo, kad tai yra niekinimas jo sunkiai išlieto prakaito. Ne kartą buvau paragavęs net aštrių diržo smūgių, kai grįždavau namo suplėšytom kelnėm. O šį kartą dar prisidėjo supurvintos knygos... Net baisu man buvo apie tai ir galvoti. Einant liūdnam pro mokyklos duris, kažkas mane pagriebė už alkūnės. Supykęs atsigręžiau. Ten stovėjo Antanas! Pamatęs mano nuliūdusį veidą ir pažvelgęs į purvinas knygas, kurias laikiau stipriai suspaudęs glėby, jis man atkišo savas, tardamas tyliu balsu:

—Imk. Aš galiu ir iš nešvarių mokytis, o tavo tėvai, tur būt, labai supyks, jei grįši su tokiomis knygomis.

Niekad nesu pajutęs tokio šilto padėkos jausmo, kuris dabar suvirpėjo mano sujaudintoje širdyje.

— Bet gi tai tavo knygos ir...

— Nesirūpink. Tai niekis. Aš irgi užaugau neturtingoj šeimoje. Žinau, kaip yra. Imk.

Ir pro mane praėjęs, Antanas greitais žingsniais išėjo iš mokyklos kiemo.

— Palauk, aš jam sušukau, taip negalima! Kaip man tau atsilyginti?

Jis tik mostelėjo ranka ir sušukęs „sudiev", stipriau apsigaubė savo juodu apsiaustu ir pranyko lietuje, kuris vis dar smarkiai krito iš debesuoto dangaus. Atrodo, kad dar ir šiandien matau jo nuliūdusį veidą, silpną šypseną ir girdžiu jo tylius žodžius: "Aš irgi užaugau neturtingoje šeimoje. Žinau, kaip yra"...

Nuo šios dienos užsimezgė tarp mūsų gan artima draugystė. Mes dažnai pasikalbėdavome ir, nors Antanas su manim kartais ir truputį atviriau šnekėdavo, liūdnumas vis raukė jo jauną veidą, ir aš dažnai pajusdavau, kad prieš mane stovėjo ne bendrametis, bet koks nors jau suaugęs vyras. Keletą kartų buvau ir nuėjęs į Antano namus. Jis gyveno mažame kambaryje pas tokią apkurtusią senutę, kuri turėjo mažą namelį sename miesto kvartale. Ryšiai tarp nuomininko ir nuomininkės buvo tik oficialūs, ir Antanas net vakarienę valgydavo vienas savo kambaryje, nors senutės valgomasis buvo gan erdvus ir šiltas. Antano kambarėlis buvo išklijuotas senu pageltonavusiu popieriumi, kuriame nupieštos gėlės kūrė keistą kontrastą su šalta, negyva kambario atmosfera. Vieninteliai baldai buvo suplyšusi sofa, ant kurios Antanas naktį atsiguldavo, ir senas medinis stalas. Ant jo buvo sukrautos įvairiausios knygos. bet Antano visų mėgiamiausia buvo senas Hamleto leidinys. Jis man dažnai deklamuodavo Hamleto garsųjį monologą "To be or not to be" ir vis su tokiu entuziazmu ir tokiu ugningu balsu, kad ir aš nejučiomis įsiklausydavau, kai jis tik pradėdavo Hamleto rolę. Šis monologas, jis man vis sakydavo, tai visos gyvenimo mįslės išaiškinimas. Sek jo patarimą ir surasi tikrą savo gyvenimo tikslą. Ir pamatysi, kad jis yra tik kerštо filosofijoje. Iš visų filosofinių problemų, Antaną labiausiai intrigavo kerštо klausimas. Mes kartais ilgai kalbėdavomės šia tema, ir ypatingai vienas mūsų pašnekesys šaltą žiemos vakarą yra pasilikęs mano atmintyje. Atsimenu, kad tą vakarą, neturėdamas pamokų, nuėjau pas Antaną. Jį radau ypatingai geroj nuotaikoje. Užsimezgė ginčas...

— Kerštas, kerštas, kerštas, Jurgi, tai vienintelė ener-

gija, kuri varo pasaulį. Žiūrėk, ar tik ne dėl keršto buvo atlikti didžiausi pasaulio darbai. Paimkime Aleksandrą Didįjį, Napoleoną. Ar Aleksandras nepuolė Persijos imperijos tik keršto stumiamas? Ar nebuvo jo tikslas atsikeršyti už tai, ką Graikijai buvo padaręs Darius ir Kserksas? Ar ne keršyti už Atenų sudeginimą Aleksandras vedė pulkus į Persijos gelmes? O kas gi jam atsitiko, kai jis pamiršo tikrąjį savo misijos tikslą ir užsiėmė brolystės ir susivienijimo darbais? Kas gi jam atsitiko, kai jis mėgino sujungti rytų mistiką su vakariečių konkretiškumu? Ar ne nuo to momento prasidėjo vargai, kurie paskubino jo žlugimą? Ar ne nuo to momento prasidėjo jo kareivių nepasitenkinimas, kai jis ėmė ir persus statyti į jų eiles? Ir tada suiro visi Aleksandro nuveikti darbai. O aš tau sakau, Jurgi, jeigu Aleksaindras nebūtų pamiršęs keršto šaukimo ir būtų tik šio impulso vadovaujamas puolęs Indiją, aš esu tikras, kad jis ją būtų lengvai nukariavęs ir išplėtęs savo imperiją visoje Azijoje. O kas gi įvyko? Jo kareiviai, matydami, kad jis pradėjo ir persus lygiai gerbti, siuto prieš Aleksandrą ir panoro grįžti namo. Jiems nusibodo sausas Persijos klimatas ir komplikuotas rūmų gyvenimas. Jie pasiilgo Graikijos ir Makedonijos kalnų, reikalaudami, kad būtų sustabdyti šie tušti karai. Aleksandras turėjo noroms nenoroms nusileisti, palikdamas savo užkariautas žemes generolų peštynėms. Ne, Jurgi, tik kerštas ir neapykanta gali vadovauti pasauliui. Meilės nėra, jos negali būti, nes su meile sustoja visas žmonijos progresas. Ar nedavė Napoleono genijui reikalingo impulso kaip tik noras atsikeršyti tai Anglijai, kuri tiek kartų buvo Prancūziją kardu kapojusi? Ar ne viskas jam gerai sekėsi tol, kol jis niekam nepatikėjo ir tol, kol jo vienintelis tikslas buvo Anglijos pražūtis? O kaip pagaliau baigėsi? Napoleonas pradėjo laukti iš Aleksandro Pirmojo, rusų imperatoriaus, draugystės ženklų. Ir šitas laukimas ir pasitikėjimas rusų gera valia vedė į 1812-tų metų žiemą ir į 13-tų metų Leipzigą. Napoleonas atsidūrė ten, kur atsiduria visi meilės ir draugiškumo garbintojai— Šventos Elenos saloje.

Aš tada imdavau prieštarauti, argumentuodamas Bažnyčios meilės darbų pavydžiais. Bet Antanas ir čia turėdavo jau, atrodo, iš anksto paruoštus šūvius.

Po tokių pasikalbėjimų Antaną pradėjau vis rečiau ir rečiau bematyti. Net ir mokykloje jis visai užsidarė savo melancholijoje, ir aš negalėjau pralaužti jos kieto lukšto. Antanas pradėjo dar su didesniu uolumu mokytis. Jo veidas pasidarė išsekęs ir sudžiūvęs. Keletą kartų dar mėginau pas jį užeiti, bet jo netikėtas šaltumas mane greitai išvarė namo. Jis dabar net į mokyklą atsinešdavo savo Hamletą ir dažnai, atsisėdęs mokyklos kiemo kampe, susitelkęs jį skaitydavo...

(Bus daugiau)

LIAUDA

❦ ❦ ❦

Ji lankydavo mane seniai, nuo mažo,
tik nepažinau ašai jos žingsnio nei ateinančiosios judėsių.
Ji atsisėsdavo trumpai šalia, ir žodžio nepratarus,
pažvelgdavo veidan atidžiai,
ir vėl rami pradingdavo vaiku parbėgus kerinčiam daiktų pasauliui į mane.

O laikui bėgant, išmokau ją pažint tarytum slaptą mintį.
Plesdėdama iš nerimo ir keista vien žaizda degdama
palikdavau dėl jos draugus ir skambią dainą; ir vien tolyn
ir vis tolyn už rankos vedė; paskui padėjus galvą ant peties
gi liepdavo įsiklausyt jos kūno skambesio,
tarytum nuostabaus pasaulio arfos.

Dabar gi nebereikia pasitraukt iš būrio.
Nereikia šauktis, kaip andai, speigią valandą
ar sapno užburtu laivu išplaukt ieškot jos.
Matau ją nuolat: menkutę, (nes ji mano) ir taip ramią.
Pablyškęs veidas, ir akys —
akys, kurių gelmėse grimsta, gęsta kasdienos paviršiai
ir kyla, kyla miestas įstabus tikrovės.

TIKTAI

Tiktai ne ramuma giedančių klonių, pievų
Nei trapiu beržo virpesiu skliaute,
Tik ne palaimintų dienų išsuptom saulėm,
Nei upėm, kurios, sakai, ilgesiu teka į mane

Tu išplauksi, įsiliesi į taip tylius, tačiau pilnus mano namus.
Nes ten pasauliai įstabūs vien srūva,
Ir dienos ilgai, ilgai prabūva nerūpesty dainuojančiais svečiais;
Prieblandų sapnai, baltus sparnus įsupę, migdo, migdo rusenančias viltis...

Tik tu ateik manyn vien auka gęstančiais spinduliais saulės,
Tik tu artėk benamio vakaro žingsniu ir vien tik nevilty supinta vėjo dėjone.

Sustok, nors taip pilnuos, tačiau tyliuos namuos sustoki,
Skambėk,
Skambėk manyje Lietuva.

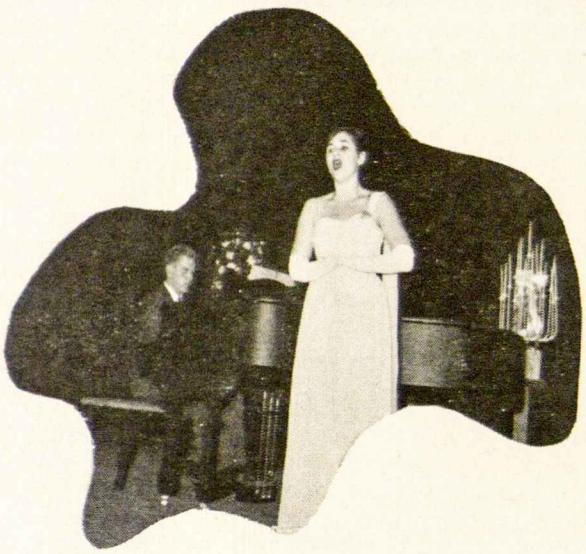

"Ateities" literatūros konkursas

Prieš metus "Ateitis" paskelbė literatūros konkursą, kurio laureatus mes čia džiugiai pristatome. Vasario 2 dieną konkursas pasiekė kulminacijos punktą su premijų išdalinimu ir programa...

Rašytojas J. Jankus labai teisingai pastebėjo praėjusiame Kultūros Kongrese ir po "Ateities" žodžio ir dainos vakaro jaukių užkandžių metu pabrėžė, kad lietuviškas rašytas žodis yra pagrindinė sąlyga išlikti lietuvių tautai. Jei bus, kas lietuviškai rašo, tuo labiau bus pajėgių lietuviškai skaitančių, lietuviškai galvojančių ir Lietuvą mylinčių.

Eilė "Ateities" žurnalo paskirtų premijų už įvairius literatūros kūrinius, išspausdintus tame žurnale, įrodo, kad rašančių turime. Dar daugiau. Rašantieji yra jauni, mokslus beeiną universitetuose ar aukšt. mokyklose ir subrendę literatūriškai reikštis jau svetimame krašte.

Šilto jausmo vedini, pakilaus džiaugsmo kutenami, rinkosi vyresnieji; smagūs ir savo vietą nujaučią — šeimininkavo jaunieji vasario 2 d. vakare Jaunimo Centre.

Programa nuosaikiai sutvarkyta, įdomi ir sklandi. Scena šventiškai papuošta. Programos pravedėjas A. Lukas — pasigėrėtinai trumpas ir aiškus. Literatūrinėje dalyje girdėjome J. Jankų, skaičiusį "Klajojančios šviesos", Dalią Kolbaitę — poeziją, Teresę Pautieniūtę — Užburti pinigai, Margį Matulionį — Hamletą.

J. Jankus pavergė klausytojus savo sruvenančiu, natūraliu, šiltai realybės su pasaka sunarpliotu pasakojimu, nuteikdamas tai graudžiai, tai svajingai, tai baugiai. Tie vaiko ir žilstančio žmogaus pasakojimai grąžino ne vienam ir gimtą žemę, ir pavakarius, pilnus šešėlių ir žiburių, ir daugelį brangių vaikystės prisiminimų.

Dalės Kolbaitės poezija subtili ir mįslinga. Poezijos skaitymas negali būti vėjo sklaidoma knyga — į ją reikia grįžti, kad pagautum visą prasmę ir niuansus, ypač kai joje paslėpta gilesnė mintis ir pasisakymai neišryškinti, tik užmesti.

T. Pautieniūtė novelę "Užburti pinigai" paskaitė gerai. Ji nuoširdi, paprasta ir įdomi pasakotoja. Gerai, kad "Ateitis" ją išskyrė premija, bet autorė turi jaustis įpareigota kurti nuolat, dirbti kruopščiai ir palaipsniui žengti pirmyn.

M. Matulionis davė novelę "Hamletas" ištrauką. Užmesta platoka tema. Klausant jauti kampuotą, griežtą, bet nuosaikų stilių spėji likiminę problemą, bet, visos novelės nežinodamas, atsistoji prieš daugelį neatsakytų klausimų. Sakinys drąsus. Kalba lanksti, gryna.

Kiti laimėję premijas scenoje su savo kūriniais nepasirodė. O be skaičiusių premijas dar laimėjo Danutė Brazytė Bindokienė už tikrai vykusios įtampos ir psichologiniai pagrįstą novelę "Kviečiai". Kęstutis Skrupskelis ir Lilė Tumosaitė už straipsnius, sesuo M. Jurgita — Marytė Saulaitytė, gyvenanti Putnamo vienuolyne, už poeziją.

Solistė Nerija Linkevičiūtė žavi savo jaunyste, puikia laikysena ir vis tobulėjančiu dainavimu išpildė Kačanausko „Mano gimtinė", Jakubėno "Plaukia antelė", Wolf "Daržininkas", ariją "Visi D'Arte" iš Puccini Tosca ir vieną kūrinį bisui. M. Motekaitis, kaip visada, darniai palydėjo solistę.

Visas vakaras buvo pravestas sklandžiai, tik pačių premijų įteikimas stokojo deramo iškilmingumo ir ne vienam gal lemtingo momento pabrėžimo.

Danutė Augienė

MARGIS MATULIONIS gimė Alytuje 1943 metais. Rusams okupuojant Lietuvą, su šeima pabėgo į Vokietiją, kur teko praleisti keletą metų. 1948 metais atvyko į Kanadą, Winnipegą. Ten lankė valdines pradines mokyklas ir baigė prancūzų jėzuitų aukštesniąją mokyklą. Per šį laikotarpį užbaigė ir Winnipego lituanistinę mokyklą. Pirmus universiteto metus užpildęs minėtoje jėzuitų kolegijoje, 1960 metais atvyko į Chicagą, kur dabar nuolatiniai apsigyveno. Čia lankė Loyolos ir Illinois universitetus, o dabar mokosi Wilsono kolegijoje. Baigė Chicagos Aukštesniąją Lituanistinę mokyklą ir šiais metais yra Pedagoginio Lituanistikos Instituto klausytojas.

Įstojo į studentų ateitininkų organizaciją 1960 metais. Priklausė "Sūkurio" administracijai ir 1962 metais ėjo iždininko pareigas Chicagos SAS draugovėje. Planuoja rudenį sugrįžti į Winnipegą ir ten užbaigti prancūzų —lotynų literatūrų studijas.

Laisvalaikiu mėgsta sportuoti, klausytis muzikos ir skaityti grožinę literatūrą. "Ateities" paskelbtame konkurse vyresniųjų grupėje už prozą parašytą novelę laimėjo pirmąją premiją.

DALIA KOLBAITĖ gimė Kaune 1941 m. Tremties kelyje teko gyventi Vokietijoje, Prancūzijoje ir dabar gyvena Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Chicagoje. Čia baigė Marijos Aukšt. mokyklą ir trejus metus lankė Loyolos universitetą. Dabar — Chicagos universitete įsirašė į magistro programą, siekdama šio laipsnio iš prancūzų literatūros. Baigė Chicagos Aukštesniąją Lituanistikos mokyklą ir lankė Pedagoginį Lituanistikos Institutą.

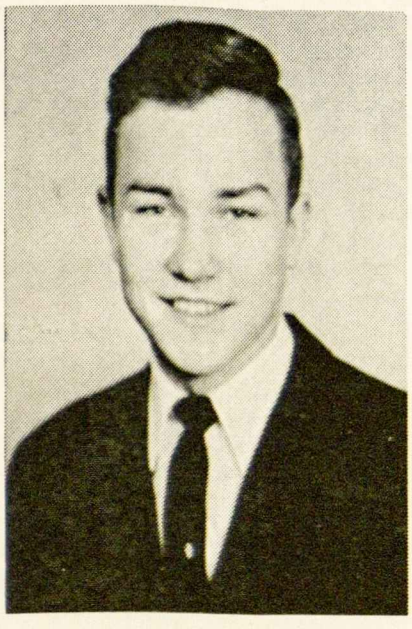

Į ateitininkų organizaciją įstojo 1953 m. Lipniūno kuopos valdyboje vienerius metus buvo socialinų reikalų vedėja, o kitus — sekretorė. SAS Chicagos draugovėje buvo Gavėnios seminaro rengimo komisijoje ir daugelyje kitų. Antrus metus dirba "Ateities" redakcijos kolektyve.

Mėgstamiausios sritys: literatūra — poezija bei dailė. 1960 m. laimėjo I-ją premiją už poeziją Skautų Akademikų sąjūdžio paskelbtame konkurse. Dabar laimėjo už poeziją vyresniųjų grupėje "Ateities" paskelbtame konkurse, taip pat pirmąją premiją. Ateityje tikisi, šalia pagrindinės srities, gilintis vaizdinio meno srityje.

Viršuj: Margis Matulionis. Apačioj: Dalia Kolbaitė, Kęstutis Skrupskelis ir Teresė Pautieniūtė.

KĘSTUTIS SKRUPSKELIS gimė Kaune 1938 m. kovo 15 d. Pradžios mokslą baigė Hartfordo, Conn., lietuvių Šv. Trejybės parapijos mokykloje. Gimnazijos mokslą ėjo tos pačios parapijos aukšt. mok-je, kartu lankė lituanistinės mokyklos aukštesniąsias klases. Gimnaziją baigė pirmuoju mokiniu, gaudamas tos pat aukšt. mokfondo stipendiją, o taip pat ir konkurso keliu Bostono kolegijoje. Pasirinko Fordhamo kolegiją Bronxe, prie New Yorko, kur gaudavo stipendiją iki baigimo 1959 m. Pagrindine šaka studijavo filosofiją, antrine — politinius mokslus. Magistro laipsnį iš filosofijos įsigijo 1961 m. Toronte, Kanadoje. Ten pat siekia doktorato. Į ateitininkų organizaciją įstojo Vokietijoje. Hartforde, Conn., vienerius metus buvo ateitininkų moksleivių kuopos pirmininkas. Vienerius metus New Yorko studentų draugovės pirmininkas. Buvo kelerius metus "Lituanus" redakcijos komisijos narys.

Rašė "Ateity" ir "Lituanus" žurnalui. Tarp kitų pastarajam parašė ilgesnį straipsnį "Imperialism - a higher form of Communism" (1958, March).

Iš dailiosios literatūros — "Lituanus" žurnalui išvertė J. Grušo "Už saulę gražesnis". Vertimas vėliau pateko ir į rinkinį "Selected Lithuanian Short Stories".

"Ateities" konkurse laimėjo pirmąją premiją už pristatymą dr. J. Girniaus knygos "Tauta ir tautinė ištikimybė".

TERESĖ PAUTIENIŪTĖ gimė 1945. VIII. 30 Detmolde, Vokietijoje. Į JAV

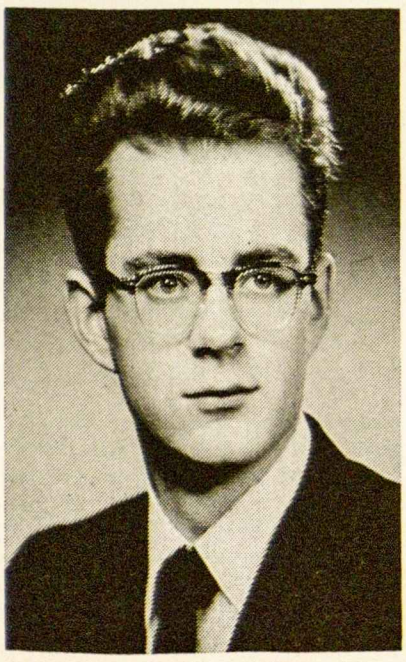

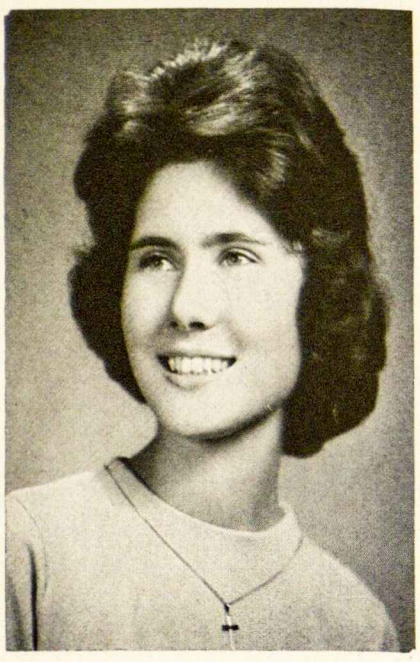

atvyko 1949 m. rudenį. Dabar Ciceroje lanko Morton East. Aukšt. mokyklą, kurią baigs šį pavasarį. Taip pat ji lanko ten pat esančios Morton Junior kolegijos vieną kursą. Kitais metais planuoja studijuoti humanitarinius mokslus Illinois universitete.

Ji yra baigusi Cicero Aukštesniąją Lituanistikos mokyklą ir dabar lanko Pedagoginį Lituanistikos Institutą antrus metus.

Būdama ateitininkė nuo mažens, ji yra buvusi kelerius metus Vysk. Motiejaus Valančiaus kuopos valdyboj, o šįmet yra jos pirmininkė. Taip pat ji priklauso Mortono lietuvių klubui ir "Ateities" sporto klubui.

Ji domisi muzika ir mėgsta skaityti lietuviškas knygas, žurnalus bei laikraščius. Kartais parašo į "Ateitį", ar "Sūkurį".

"Ateities" paskelbtame konkurse moksleivių grupėje už prozą laimėjo pirmąją premiją.

DANUTĖ BINDOKIENĖ gimė Bartininkuose, Vilkaviškio apskrityje. Gimnaziją pradėjo lankyti Veiveriuose, o vėliau mokėsi Wiesbadene, Kasselyje ir Šv. Kazimiero Akademijoje Chicagoje. Dabar yra Pedagoginio Lituanistikos Instituto studentė (neakivaizdinio kurso).

Ateitininkų organizacijai priklauso nuo 1945 m. Literatūra besidomėdama priklausė Chicagos moksleivių literatūros būreliui. Bendradarbiauja "Ateityje", "Drauge", "Moteryje", "Lietuvių Dienose" ir kitur.

"Ateities" skelbtame konkurse vyresniųjų grupėje laimėjo antrąją premiją už novelę "Kviečiai", kuri buvo atspausdinta 1962 m. "Ateityje".

LILĖ TUMOSAITĖ 1956 m. baigė Maria High School. Studijavo lietuvių kalbą Annhust kolegijoje. Dabar studijuoja anglų literatūrą. Ir tolimesnis pasiryžimas — studijas gilinti toje pačioje srityje.

Buvo aktyvi Kun. A. Lipniūno MAS kuopos narė ir dabar tokia pati SAS Chicagos draugovės valdyboje. Dalyvauja visokių draugovės darbų vykdyme.

Anksti ėmėsi rašymo meno. Dar būdama Kun. A. Lipniūno kuopoje rašė humoristinį laikraštėlį. Vėliau pradėjo interesuotis literatūros kritika ir laisva kūryba. Rašė "Eglutėje" ir "Ateityje" pasirašydama slapyvardėmis Laima Kalnytė ir Leonida Paulytė. Antrus metus yra "Ateities" redakcijos kolektyve.

"Ateities" paskelbtame konkurse

laimėjo antrąją premiją už rašinį "Moters rolė V. Krėvės Šarūno asmens atskleidime", pasirašytą Laimos Kalnytės slapyvardžiu.

SESUO M. JURGITA—Marytė Saulaitytė įstojo į Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyną Putname prieš dvejus metus, o šią vasarą padarė pirmuosius vienuolinius įžadus. Prieš tai gyveno ir mokėsi Oakville, Conn. Aktyviai reiškėsi skautų veikloje, rašė "Skautų Vyty" ir "Senovėje". Vasaras praleisdavo Immaculata mergaičių stovyklose: buvo stovyklautoja, o vėliau pagelbininkė ir stovyklos seniūnė. Stovykloje padėjo redaguoti stovyklos leidinėlį "Kibirkštėles", o gyvendama mergaičių bendrabutyje redagavo leidinėlį "Raudondvario Padangėj", kuriame ir pradėjo spausdinti savo eilėraščius. Vienų vasaros atostogų metų lankė Fordhamo universitete lietuvių kalbos paskaitas.

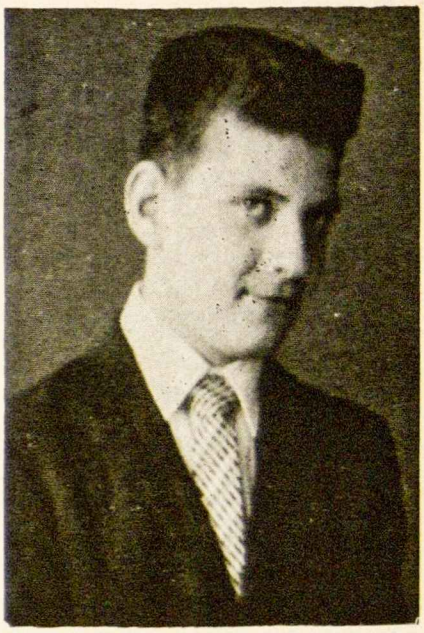

Dabar Annhusto kolegijoj studijuoja literatūrą. Be kitų dalykų klauso Kun. V. Cukuro lietuvių kalbos paskaitas.

Šalia mokslo, dėsto lietuvių kalbą Putnamo bendrabučio gimnazistėm ir savo veikaliukais dažnai reiškiasi "Eglutės" puslapiuose.

"Ateities" paskelbtame kankurse vyresniųjų grupėje laimėjo antrąją premiją už "Ateities" žurnale atspausdintus eilėraščius, pasirašytus V. Klajūnės slapyvardžiu.

ROMAS SAKADOLSKIS gimė 1947 metais Fulda mieste, Vokietijoje. Baigė Nekalto Prasidėjimo parapijos pradinę mokyklą Brighton Parke, Chicagoje. Dabar lanko St. Rita High School antrąją klasę. Šeštadieniais lanko Chicagos Aukštesniąją Lituanistinę Mokyklą — dabar yra septintoje klasėje. Priklauso kun. Alfonso Lipniūno moksleivių ateitininkų kuopai. Kuopos valdyboje šiuo metu Romas yra iždininkas. Priklauso "Ateities" redakcijai, anksčiau buvo "Sūkurio" redakcijoje. Mėgsta literatūrą ir muziką — yra gabus akordeonistas. "Ateities" skelbtame konkurse moksleivių grupėje laimėjo antrąją premiją už novelę "Erdvės amžinybėje", kuri buvo atspausdinta "Ateityje" 1962 metų rudenį.

Kairėj: Danutė Bindokienė, vidury: Lile Tumosaitė, dešinėj: Romas Sakadolskis.

DĖKOJAME

Pirmasis bandymas pavyko. Talkon atskubėjo gausus būrys jaunųjų akademikų ir "Ateities" dailiojo žodžio skelbtajam konkursui suaukojo tūkstantinę su kaupu.

Aukojo:

Jonas Šoliūnas, Chicago	*202.00*
Anonimas	*100.00*
Laima ir Petras Aleksai, Chicago	*25.00*
Daiva ir Arvydas Barzdukai, Washington	*25.00*
Aušra Barzdukaitė, Cleveland	*25.00*
Dangira ir Ignas Budriai, Chicago	*25.00*
Irena ir Vitolis Budriai, Milwaukee	*25.00*
Teresė ir Algis Gečiai, Philadelphia	*25.00*
Teresė Ivaškaitė, Elizabeth	*25.00*
Vida Kasperavičiūtė, Cleveland	*25.00*
Vitalija ir Kęstutis Kebliai, Detroit	*25.00*
Rūta ir Paulius Kiliai, Chicago	*25.00*
Asta ir Vaclovas Kleizai, Chicago	*25.00*
Vytautas Krikščiūnas, Chicago	*25.00*
Arūnas Liulevičius, Chicago	*25.00*
Algis Lukas, Chicago	*25.00*
Marytė Meškauskaitė, Chicago	*25.00*
Birutė Miniataitė, Chicago	*25.00*
Eugenijus Orentas, Chicago	*25.00*
Saulė ir Feliksas Palubinskai, Urbana	*25.00*
Irena ir Juozas Polikaičiai, Chicago	*25.00*
Pranas Povilaitis, Chicago	*25.00*
Marytė Skirgaudaitė, Chicago	*25.00*
Dalia Stakytė, Chicago	*25.00*
Roma Staniškytė, Cleveland	*25.00*
Ingrida Stasaitė, Cleveland	*25.00*
Galina ir Antanas Sužiedėliai, Washington	*25.00*
Algis Širvaitis, Cleveland	*25.00*
Roma ir Jurgis Štuopiai, Hartford	*25.00*
Algis Vedeckas, Stamford	*25.00*
Adomas Viliušis, Chicago	*25.00*
Eduardas Vitkus, Chicago	*25.00*
Marija ir Vytautas Vygantai, New York	*25.00*
Vanda ir Algis Žemaičiai, Chicago	*25.00*
Giedrė ir Povilas Žumbakiai, Chicago	*25.00*
Marcelinas Rimkus, Chicago	*10.00*
Valentina Černiauskienė, Detroit	*5.00*
Dalia Mikaitė, Detroit	*5.00*
Vida Smagrauskaitė, Detroit	*5.00*
Šarūnas Užgiris, Chicago	*5.00*
Ramunė Valukonytė, Detroit	*5.00*
Valerijus Gražulis, Detroit	*3.00*

Premijoms sutelkti iniciatorių vardu nuoširdžiai dėkojame visiems savo auka prisidėjusiems prie šio "Ateities" skelbtojo dailiosios literatūros konkurso. Tikėkim, kad šis pirmasis bandymas bus paskatinimas visiems: kūrėjams ir aukotojams ir toliau tęsti pradėtąjį darbą.

Jury komisija nepaskyrė premijų už moksleivių poeziją. Likutis — $125.00 ir aukų, kurios buvo surinktos virš numatytosios tūkstantinės, $140.00 bendra suma $265.00 yra perduota "Ateities" administracijai.

Iniciatorių vardu:
Jonas Šoliūnas
Arūnas Liulevičius

Chicago, 1963. II. 16.

MOTINOS PALAIMA

Jo akys. Kokios gražios jo akys!
Nebetikėjau Dangų,
bet matau: yra dangus.

Ar tai mano vaikas?
Ar gali būti tokia šviesa
mano sūnaus akyse?

Gimdžiau skausme, nevilty.
Maniau, jis mirs...
širdis supliš.

Jis gyvas! Ir jo akys,
jo akys...
Priglausiu Tave, mažyti.

Leisk pajusti Dangų.
Tu mano sūnelis —
gyvas, mažytis.

Laukia šaltas, šaltas pasaulis.
Klausyk, mažyti, —
niekad neatsisakyk šviesos.

Miegok! Širdytė testiprėja;
ji daug kentės,
jei Tavo akyse spindės Dangus,

Sūneli.

V. KLAJŪNĖ

PRANYS ALŠĖNAS

IDEALAUS BERNELIO NESURANDANT

Štai ilgai lauktas atsakymas į sausio mėnesio U-u-u!

"Ar tikrai ?!?!?!"

Pirmajame šių metų "Ateities" numeryje, Veronika Tijūnėlytė švelniai šūktelėjo: "Ū-ū-ū...", klausdama: "Kur Tu dingai, Lietuvos berneli? Tu, kuris radai pusiausvyrą tarp stiprumo ir švelnumo. Tu, tvirtasis ąžuolas ir baltasis dobilėli, kur pradingai?"

Iš pat mažens, girdi, motulė jai sakydavusi: "Auk, dukrele, į darbščią ir meilią lietuvaitę. Tavęs laukia tautos sūnūs — tikri vyrai"...

Ir, esą, augu, ačiū Dievui, jau dvidešimt vieneri metai, per kuriuos jai tekę matyti nevien tautos sūnų, bet ir daug kitataučių. Deja, ji negalinti su motule sutikti, kad mūsų vyrai yra tikrai rinktiniai.

Kodėl? O gi va: Esą, jam, lietuviui berneliui, trūksta ispano jautrumo meilėje, kanadiečio draugiškumo, norvego mandagumo, prancūzo romantiškumo menkniekiams, airio religingumo ir... net žydo didelės pagarbos moteriai. O kas, girdi, svarbiausia, lietuviui berneliui trūksta noro sužinoti, ko nori moteris, ir bandyti tą norą išpildyti. Jam, esą, visai nerūpi pasigerinti jai, nes jis — jaučiąsis lietuvis, tai ko daugiau galinti ji norėti?...

Ir, užbaigai, Veronika pabrėžia ir klausia: "Keista, motulė sakė, kad lietuvis turi visus šiuos bruožus. Gal lietuvių kalba nepadaro žmogaus lietuviu? Gal lietuvio nebėra?...

Kaip matome, Veronika norėtų matyti, o gal — ir turėti lietuvyje (kartu, žinoma, su pačiu lietuviu) viso pasaulio vyrų gerąsias ypatybes, deja, neatrodo, norėdama giliau pažvelgti į save, ar ji pati pakankamai turi tų gerųjų ypatybių? Juk išmintingas posakis byloja, jog širdis — širdimi perkama. Taip pat, žinoma, ir visos kitos žmogiškosios dorybės.

Gaila, kaip iš visko matyti, Veronika nepajėgė arba nepanorėjo pagalvoti, kad kiekvienas žmogus, nežiūrint kokios jis tautybės bebūtų, yra atskiras pasaulis, todėl ir apie kiekvieną iš jų — reikalingas atskiras sprendimas. O ir prie kiekvieno sprendimo — dar reikalingas klaustukas.

Tiesa, kiekvienas galime suprasti Veronikos intencijas, norint susirasti labai gerą, suprantantį, švelnų ir paslaugų vyrą, nes kiekviena moteris — nuolat ilgisi švelnumo. Deja, reikia dar ir tai suprasti, kad tik abipusiai švelnios širdies žmonės tegali mylėtis ne eiline, bet didžiąja meile.[1]

"Pasakyk man savo didžios stiprybės paslaptį", kalbėjo Samsonui Dalila. Ir jis, kuriam buvo skirta pradėti savojo krašto išlaisvinimą iš priešų jungo, jai atsakė, jog nuo pat mažens jis buvo pažadėtas Dievui ir iš Jo rankų plaukė jam jėga ir stiprybė. Ir kai šis pažadas buvo sulaužytas, Samsonas tapo bejėgiu ir buvo visų išjuoktas.

"Kur glūdi šiandieną stiprybės paslaptis tų išklydusių vaikų, kuriems per tolimus vandenynus šaukia ir moja Žemė Kryžių ir Smūtkelių? Kartu su bėgančiais metais, vyresniųjų akys, ieškodamos sau atsakymo, vis dažniau krypsta į lietuviškąjį jaunimą, ir kartais, su nerimu ir rūpesčiu, klausia: "Pasakyk, ar žinai savo didžios stiprybės paslaptį?"[2].

Be abejonės, kiekvienas žmogus siekė, siekia ir sieks visapusiško tobulumo, gražiausio idealo, deja, dažniausiai tik iš kitų, kiek mažiau — iš savęs...

"Daug, daug poetų dainavo apie žmogų, apie jo kelionę ir ieškojimą, apie jo kančią ir laimę. Akropolio laiptų pavėsyje sėdėjo aklasis Homeras ir ateinantiems šimtmečiams sekė savo Odisėją. O šiems praslinkus — Šekspyras vis dar kūrė naują žmogų. Ir Byrono Haroldas, užkopęs į sniegu apdengtas kalnų viršūnes, klausėsi šėlstančio vėjo raudos ir juokėsi iš žmogaus, palikusio kalno papėdėje...[3]

Nekaltintina, žinoma, Tijūnėlytė už tokį galvojimą: už nuvertinimą savo tautiečių — lietuvių, už ieškojimą juose viso pasaulio vyrų gerųjų privalumų sintezės ir jų gyslose tekantį tą patį kraują, kuris ir jos gyslose teka...

V. Tijūnėlytės galvosena, deja, galima būtų sulyginti su daugumos kitų lietuvaičių galvosenomis, kurios tik tyli — viešai nereiškia savo nuomonės, o pastaroji — priešingai — netik išreiškė žodžiu, bet ir parašė.

Mano mielai oponentei, be abejonės, dar sunku suprasti, jog vyras ir žmona, netgi ir tos pat tautybės būdami, savo gyvenimu — jau sudaro tam tikrą problemą. (Padėtis praporcingai pablogėja mišriose šeimose). Gi mi-

nėtai problemai spręsti — reikia daug išminties iš abiejų bendro gyvenimo partnerių.

June Callwood, kanadietė rašytoja, trijų vaikų motina, tvirtina, jog iš visų ginčus keliančių problemų, diskusijos apie vyrą ir moterį — esančios mažiausiai inteligentingos. Pažiūros, baimės ir nesusipratimai, kurie skiria vyrus nuo moterų (arba priešingai) — esą, daugumoje nesąmoningas šimtmečių palikimas.

Toliau toji pati autorė teisingai rašo, jog moterys — nuo pat vaikystės gyvenančios vizija praleisti gyvenimą vyro adoruojamos, apsuptos vaikų, kurių noselės niekad nebėga; vyrai gi, mato save, kaip tvirtoves su muskulais, kuriais pajudintų kalnus, ar iškalba uždegtų minias.

Keistenybė, deja, esanti, kad šitie sapnai — nesuderinami bendroje koegzistencijoje. Protinis ir fizinis irimas prasidedąs tada, kai moterys neatranda pasitenkinimo motinystėje, o vyrai — kai sužino, kad jie negali pajudinti kalnų.

Šitie, girdi, iš geležies nulieti "vyriškumo" ir "moteriškumo" stabai — nedaleidžia, kad moteris galinti turėti vyriško gajumo, o vyras — moteriško švelnumo...[4]

Gi svarbiausia mūsų mielai Veronikai įsidėmėtina, kad ji — jeigu jau iš tikrųjų pasiklydusi tautybių jūroj— tai, nežiūrint iš kokios tautybės ji sau gyvenimo draugą pasirinks, jis nebus visiška tobulybė ir viso pasaulio vyrų geryjų ypatybių sintezė, o bus — tik žmogus. Ir ji, norėdama sukurti bei išlaikyti gražų (arba tik vidutiniškai gerą) šeimos židinio gyvenimą — turės daug aukotis ir daug pastangų padėti, nelaukdama, kada jai vyras pagelbės visose smulkmenose — smulkmenėlėse, nes vyro ir moters pasauliai — buvo, yra ir bus daugiau ar mažiau skirtingi.

Vyras uždavinius dažniausiai sprendžia juos aprėpdamas sąvokomis, o moteris — juos sutinka ir permano daugiau intuicija, nujautimu, vaizdais.

Tik tokia būdama senovėje ji (moteris) stovėjo ir dabar tebestovi šalia vyro. Dėl tos tad priežasties ir graikų kultūros žydėjime, šalia Periklo, buvo matoma ir Aspazija, besidominti menu, mokslu ir politika.

Ką gali moteris — rodo Šv. Augustino gyvenimas. Išėjusį iš tvarkos — maldomis ir meile jį grąžino į gyvenimą Šv. Monika, jo motina. Taigi, ko neįveikia protas, tą pasiekia geroji moters širdis.

Ir mūsų praeityje randame gražių pavyzdžių. Birutė turėjo būti pranaši motina, kad išauklėjo Vytautą Didįjį. Sudimantaitė Ona, jo žmona, buvo svarbiausia patarėja jo darbuose...[5]

Ir iš viso Lietuvos pastogėj moteris rikiuoja gausingą šeimą, auklėja ir drausmėje laiko daugybę vaikų. Nebe pamato laikraštininkai, įsižiūrėję į kaimo gyvenimą, parašo apie žemaičių ir augštaičių matriarchatą. Tėvas vaikščioja apie ūkį, dirba lauke ir neturi laiko arčiau vaikų žiūrėti.

Taigi, ne politikoj ir viešajame gyvenime didysis moters pašaukimas. Šeimos židinyje, kaip kokiame spektre, pasireiškia šviesi ir įvairi moters galybė. Jos religingai sielai šiandien prieinamas tačiau mokslas, menas, o kartais — nesvetima ir politika.[6]

Taigi, norint perprasti bendrai vyrų, o ypač lietuvių — būdą, V. Tijūnėlytei derėtų įsijausti ir įsisąmoninti, jei ne visa, tai nors dalį šio rašinio minčių, tuomet galimas daiktas, nebereikės motulės kaltinti netiesą pasakius apie bernužėlius-lietuvius.

Literatūra:

1. A. Grauslys "Laiškai Lietuviams" nr. 1, 1963, str. "Dvasios aristokratai",
2. Nijolė Kersnauskaitė, "Moteris" nr. 3, 1957.
3. Ibid.
4. "Moteris" nr. 4, 1956.
5. Iš Valst. Prez. A. Smetonos kalbos, pasakytos Liet. Moterų suvažiavime, Kaune, 1937 m., "N. Romuva" nr. 51, 1937.
6. Ibid.

M. Matulionis

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Lietuviškas tautinis šokis pilnai išreiškia Lietuvos amžinai nesenstančią sielą ir jo džiaugsminga ritmika stebėtojui atskleidžia nemirštantį lietuvišką optimizmą priespaudos valandoje. Ir sulinkusio artojaus nesibaigiančius vargus dažnai užmiršimo rūku apvilkdavo smagus "kalvelio" vėjas. O kiek jaunystės naktų, švelnios mėnesienos apsupti, mes išgėrėm "malūnų", "gyvatarų", "žiogelių" ekstazę! Daina ir šokis, tai lietuviškosios širdies šypsena ir ašara, tai jos plakimas ir gyvastis.

Dainos mums teko išgirsti neseniai Chicagoje įvykusioje Dainų Šventėje. Miela buvo tremties lietuviui dar kartą klausytis skambančio Lietuvos balso ir tur būt ne vienam pranyko Chicagos dulkės dūmai ir rodėsi, kad plaučiai vėl kvėpavo brangų rūtų alsavimą ir plaukus kėlė išdykėlis gimtinės vėjelis. Liūdna visiems buvo nuskambėjus paskutinės dainos žodžiams, nes vėl sugrįžo tremties purvas ir dūmai.

Bet neilgai mums reikės laukti naujo rūtų kvapsnies. Jis visai čia pat: taip pasisekus Pirmajai JAV ir Kanados Lietuvių Tautinių Šokių Šventei, Lietuvių Bendruomenės Chicagos Apygarda nutarė 1963 metais liepos 7 dieną Chicagos Amphitheatre, suruošti Antrąją JAV ir Kanados Lietuvių Tautinių Šokių šventę. Tai milžiniškas kultūrinis įvykis lietuvių išeivijos istorijoje, ir puiki reklama amerikietiškai visuomenei įstabios lietuviškosios dvasios.

Pagal Šokių Šventės Informacinę komisiją:

"Kas gali neigti, kad tai papildo lietuvių visuomenės patuštėjusį dvasinį iždą ir teikia naujo ryžto dvasiniu iždu besirūpinantiems?...

"Tautinių šokių šventė bus bene dar svarbesnė mūsų jaunosios kartos auklėjime. Kai ateinančią vasarą prie Chicagos International Amphitheatre išdidžiai plevesuos Trispalvės, kai tūkstantinės minios siūbuos į sales gėrėtis visų šimtus šimtais suvažiavusių šokėjų miklumu, tų minių tarpe bus ir lietuvių jaunimas. Jo ten bus daug apsčiau, nei kituose parengimuose, nes iš tikrųjų šokių Šventė yra pirmiausia jaunimo šventė. Masės instinktas, traukiąs minias į šokių šventę, savaime bus ir jungiklis tarp jaunosios ir vyresniosios kartų. Užsimezgęs ryšys kaitins lietuviškus garbingai tautai priklausomybės jausmus ir žadins naujam ryžtui visus šventės dalyvius...

"Šventės pasisekimas tebūnie visų lietuvių rūpestis 1963 metais, nes jis yra svarbus šviesesnio rytojaus laidas mums patiems ir Tėvynei prie Gintarinio Kranto."

Jos pasisekimas priklauso tik nuo mūsų , taigi tegul šis straipsnis ir būna atsišaukimas į tremties lietuviškąją visuomenę, kad ji planuotų šią vasarą gausingai dalyvauti šioje didingoje šventėje ir pasididžiavimu pareikšti pasauliui:

Lietuviais esame mes gimę, lietuviais norime ir būt!

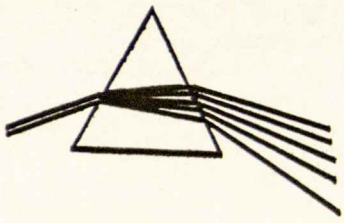

PER PRIZMĘ

Ne kartą dėl įvairių priežasčių atidėta Nepaprastoji Konferencija šiandien jau sparčiai artėja prie įgyvendinimo. Birželio mėn. pirma penktadienį į New Yorką rinksis atskirų vienetų rinkti atstovai bei kiti nariai svarstyti gyvybinių ateitininkijos reikalų. Posėdžiaus jie šauniame Waldorf Astoria viešbutyje, į kurį, regis, lietuviai su savo parengimais kol kas dar nedrįso kojos įkelti. Nesitenkins jie tačiau vien ta aplinka, nes lankysis ir lietuviškoj parapijoj, kurioj praleis sekmadienį — paskutinę sąlėkio dieną — besimelsdami ir beposėdžiaudami. Aplinkų derinimas, tikimės ,vyks netik vien fiziniu atžvilgiu, tačiau čia jau daug kas priklausys nuo pačių dalyvių.

* * *

Apie tą konferenciją jau esame nemažai girdėję. Žinoma, daug kam iš mūsų dar ir šiandien netaip jau aišku, kodėl ji šaukiama, ko ja siekiama. Bet kadangi valdžia to nori, tai ir atstovus renkame, ir patys važiuosime, jei New Yorkas be ypatingesnių vargų pasiekiamas. Na, ir pasiklausysime, ką vadovybė turi pasakyti, ko ji iš mūsų nori. Tačiau kaip tik čia ir slypi viena iš mūsų bėdų ir silpnybių. Mums reikia **iniciatyvą** perkelti iš valdžios į narius, iš centrų į vietoves, kur atskiri skyriai gyvuoja. Laikas mums patiems pasisakyti, ko mes norime, ko mums trūksta, kas keistina, kas tobulintina. Juk tik tada sąjūdis gyvas, jei jis pats (kiekvienas jo narys) savomis problemomis rūpinasi vietoj laukimo, ką valdžia nusako.

* * *

O tačiau gi iki šiol nei vieno balso, nei balselio negirdėti, ko mes patys iš konferencijos norime, ką ji turėtų svarstyti, ko ji turėtų siekti. Galimybės tokias nuomones išreikšti beveik neribotos, bet jomis — deja — nesinaudojame. Šiuo atžvilgiu tušti ATEITIES, Aidų, Draugo ir kt. spaudos puslapiai. Mat, pasisakyti reikštų pagalvoti, paplanuoti. O tai jau kur kas sunkiau, negu išklausius pranešimo, ar paskaitos, kritiškai dėl jų pasisakyti, dalykus apskritai pasvarstyti, iš tuščio į kiaurą papilstyti.

Būčiau labai nustebintas, jei konferencijoje mums diskusijoms nepritrūktų laiko, nes juk esame šnekorių tauta. O tačiau būtų lengva jau dabar savo pasiūlymus išreikšti, idant rengėjai galėtų juos sukataloguoti, sujungti ir tokiu būdu daug našesnę suvažiavimo programą parengti. Tada ir konkretesnių nutarimų būtų galima padaryti ir efektingesnių įspūdžių išsivežti, kurie vietos veiklą atitinkamai pagyvintų.

* * *

Tur būt nieko blogo neatsitiktų, jei kuri nors ateitininkiška valdyba nutartų sušaukti savo narių susirinkimą ir jame padiskutuotų, ko gi to vieneto at-kai norėtų iš Nepaprastosios Konferencijos. Gi jeigu tokio susirinkimo protokolą kas nors dar pasiųstų Federacijos ir ar centro valdybai, tai jau tikrai kažkas nepaprastai naujo būtų. Nagi, o gal pabandykime. Užverskime valdžias protokolais, kurie trūktų plyštų nuo minčių gajumo ir gausumo. Nejaugi sugebėtume tai padaryti?

* * *

Eina gandas iš rytų (šį kartą patvirtintas), kad mus visus aplankys anketa, kuri prašysis užpildoma. Mat ateitininkai naujoviškų metodų imasi — užsimanė patirti, kaip jie šiandien atrodo. Ir vietoj paskaitininko su a priori nuomone, kuris mums visiems pasakytų, kokie šiandien esame, užsimanyta leisti visiems ateitininkams pasisakyti: ką skaito, ką daro, net kiek pinigo uždirba ir kiek jo ateitininkijai, ar kuriam nors geram darbui skiria. Gerai, kad net pasirašyti nereikia — tik svarbu, kad teisybė būtų rašoma.

Yra ir pagalvoti nuteikiančių klausimų; iš jų, reikia manyti, atsispindės at-kiškosios problematikos šiandieninis vaizdas. Reikia ir norisi tikėtis, kad šis bandymas susivokti, kur šiandien stovime, ateitininkų bus entuziastingai sutiktas. O šį entuziazmą tiksliausiai išreikšti bus galima nedelsiamu anketos užpildymu ir grąžinimu. Tuo būsime atlikę savo pareigą ir iniciatoriams daug padėję.

Surinkta medžiaga turėtų pasinaudoti tie asmenys, kurie konferencijoje į mus prabils su savo svarstymais, paskaitomis. Tada ir kalba bus egzistenciškai realesnė, ir bus keliami pasiūlymai, kurie turės įgyvendinimo vilčių. Galop ir metodiniu atžvilgiu ateitininkai bus išbandę naują būdą tapusavio organizaciniam ryšiui palaikyti; patirtis parodys, ar jis vertingas.

Mes gi jau dabar paieškokime plunksnakočio, idant atsiųsta anketa mūsų namuose ilgai negulėtų. Ko gero dar užmigs ji mūsų jaukiuose, civilizuotuose namuose ir niekad nebegrįš į ten, kur jos laukia, ir kur ji vertinga taptų. Kartu gi bandykime bendrai atspėti, koks procentas at-kų savo užpildytą anketą pasiųs.

* * *

O kaip gi su mokesčiu, kuris specialiai "užkrautas" konferencijai. Ar mūsų piniginės nebus perdaug plonos, kad tą pareigą sąžiningai atlikti. Moksleivio ketvertukas, sendraugio žaliukas — kažin, ar tai daug; regis, netaip jau žiauriai skamba. O vertė dvejopa: tiek finansinė, tiek drausmės ugdymas. Rengėjams išlaidų bus nemaža, todėl reikia juos paremti, gi šis būdas bene pats efektingiausias, tikriausiai nieko labai nenuskriaudžiąs. Gi kas iš tikro negali mokėti, tebūnie pakankamai drausmingas bent tai pareikšti — juk valdyba supras ir nuo mokesčio atleis. Ir nėra čia, ko gėdytis; juk ne finansiniais ištekliais at-ko vertė matuojama. Bet drausmės reikia, jos mums kur kas permaža.

* * *

Ar savo vietovės idėjos draugus atstovaująs asmuo aukos darbo dieną tam reikalui; ar eilinis ateitininkas (jei tokių iš viso yra) vieną dieną nekeliaus į darbą, bet pasirinks ateitininkišką susibūrimą? Klausimas realus, o atsakymas paaiškės birželio mėn. 7 d., nes Nepaprastoji Konferencija prasidės penktadienį ryte, darbo dieną. Bus proga pasirinkti. Tiesa, neįprastas toks reiškinys lietuviškoje beindruomenėje, tačiau nebeliko šiais metais tokių savaitgalių kurie 3 laisvas dienas turėtų. Nejaugi siūlytume Nepaprastą Konferenciją dėl tokios priežasties dar toliau atidėti. Nesinori tikėti, kad **viena** darbo diena negali būti paaukota sąjūdžio tikslams. Matyt valdžia buvo optimistinė ir savo nariais pasitinkinti — būtų graudu, jei at-kai ją apviltų, penktadienį darbovietes pasirinkdami.

* * *

Birželis ateitininkų salėkis New Yorke rytuose gyvenantiems bus tikras egzaminas. Praeityje vis buvo galima teisintis, jog Chicaga per toli, perdaug išlaidų, perdaug sunkumų jon nuvykti. Dabar gi bent didžiulė dalis tų argumentų atpuls. Tad stebėsime kaip rytai, nuo Montrealio iki Miami, laikys savo egzaminą .O gal iš tikro jie tik meškerioti ir medžioti moka ir nori, kaip kad dr. J. Grinius Kultūros Kongrese (apie Montrealį) bandė tvirtinti. Mes tuo netikime, bet dar smagiau bus, kai jie mums įrodys, kad šis mūsų įsitikinimas teisus.

Vytenis

Pasaulis be blizgučių

AUKSĖ LIULEVIČIŪTĖ

Evelyn Waugh yra vienas iš geriausių šių dienų satirikų. Jo knygose gali atsitikti tiktai netikėti, neįprasti įvykiai — "žmonės samprotauja su baisiom konsekvencijom ir lunatiška logika".[1]

Kanibalizmas, beprotiškos nelaimės, lavonai — visa tiktai simboliai tai temai, kuri glūdi kiekviename Evelyn Waugh darbe — kad mūsų dvidešimto amžiaus gyvenimas panašus į lunatikų neatsakingumą ir laukinių kanibalizmą. Waugh manymu, modernusis amžius sunaikino visa, ką jis skaito labai brangiu: pagarbą praeičiai ir principų hierarchiją; aristokratišką gyvenimo būdą; ankstyvesne Anglijos didybę ir Katalikų Bažnyčios vadovavimą vakarų bendruomenei. Jo knygos **Scott King's Modern Europe** gale, vienas mokytojas perspėtas, jog greitai nebus vietos mokyklose klasikų mokytojui, atsisako paimti praktiškesnę mokslo šaką: " 'I think it would be very wicked,' he observes, 'to do anything to fit a boy for the modern world'."

Evelyn Waughs antipatija šioms dienoms yra puikiai matoma visuose jo raštuose, nežiūrint, ar jis rašo apie aristokratiškas anglų šeimas, ankstyvuosius krikščionių šventuosius, Californijos kapinynus ar kariuomenės gyvenimą. Jo stipriausi "pamėgimai" yra negatyvūs. Jis neapkenčia Picasso, plastikos, deginimosi saulėje (sunbathing) ir jazz — iš tikrųjų visa, kas yra atsitikę jo gyvenimo laikotarpyje. Šitas visuotinis moderniojo pasaulio atmetimas yra pradžia to, kas yra geriausia jo darbuose ir, tuo pat, kas yra atviriausia kritikai.

Visuotinis atmetimas sujungtas su pilnutiniu atsiskyrimu, kurį Waugh iš pradžių išlaikė savo raštuose, sudarė keistą regėjimo tyrumą. "Jisai mato absurdo elementą jo laikų gyvenime ir atranda, jog žmonės yra nuostabiai skirtingi".[2] Jis sugeba išskirti ir padidinti kaikuriuos tikrovės aspektus — "The cockeyed, the fantastic, the eccentric — which ordinary eye glimpses only fuzzily through the haze of custom and cant."

Čia norėčiau paliesti tik du iš jo kūrinių — romaną **Black Mischief** ir novelę "Love Among the Ruins".

Azania — didelė išgalvota sala netoli rytinio Afrikos kranto — yra aplinka Waugh pirmam romanui apie barbarizmą, **Black Mischief,** tragikomiškam pavaizdavimui konflikto tarp kultūrų. Krantas apgyvendintas portugalų ir po to, per šimtmečius, arabų, užkariautas Amuratho, vergo sūnaus, trijų ketvirčių negro. Amurath Azanią padarė imperija, įsteigė sostinę, pastatė geležinkelį, sudarė aristokratiją ir įsteigė ketvirtą ir nepilnai apibrėžtą administraciją. Azania yra tik išsikapstanti iš visuotinio barbarizmo į naują erą, kurioj abejingai su atsargom priimama Vakarų Europos institucijos.

Seth, Amurath vaikaitis, Chief of the Chiefs of Sakuju, Lord of Wanda and Tyrant of the Seas, Bachelor of Oxford University yra simbolis.

Jis yra išsigandęs jaunas vyras, jaučiąsis visai vienišas. Jame galima rasti naivus pasitikėjimas Ateitim, Pažanga ir Naujuoju Amžium, ir nusistatymas modernizuoti Azanią, nežiūrint jokių kliūčių ("Aš pakarsiu kiekvieną, kurį matysiu basą.")

Black Mischief pradžia atranda Seth viduryje sukilimo, apleistą beveik visų, vis dar desperatiškai bandydamas išlaikyti autoritetą, išleidžia daugybę proklamacijų. Bet netikėtai šis sukilimas, kuris buvo pradėtas jo dėdės Seyid, baigiasi Seth naudai. Paskatintas šio laimėjimo Seth sudaro radikalių reformų programą. Paskutinioji šios reformos stadija galima susumuoti trimis žodžiais: pušnys (auliniai batai), gimdymų kontrolė ir pinigai. Generolas Connolly yra priverčiamas priimti pušnis visai armijai. Kareiviai, gavę pušnis nutaria, kad tai yra jiems "extra rations" — išsiverda juos ir suvalgo. Gimdymų kontrolės pravedimas nustato prieš Seth įvairių religinių sektų vadus. Propaguojant gimdymų kontrolę po visą Azania buvo išlipinti plakatai, kur buvo parodyti du vaizdai. Pirmas vaizdavo vargingą lūšnelę, baisybę vaikų, kiekvienas turįs fizinį trūkumą — paraližuotas, deformuotas, aklas, beprotis... — tėvas, prieš laiką pasenęs, atsitūpęs žiūri į tuščią katilą, per duris galima matyti jo žmoną, raukšlėtą ir susilenkusią, kaupiant jų nederlingą daržėlį.

Antram paveiksle vaizduoja šviesų salioną apstatytą stalu ir kėdėmis. Motina, jauna ir graži, sėdi ir ramiai valgo didelį gabalą žalios mėsos; jos vyras rūko ilgą "Arab hubble-bubble" (vis dar poilsio klasės simbolis Azanijoje), o šalia jų vienas, sveikas vaikas sėdi ir skaito laikraštį. Apačioj šių paveikslų didelėm raidėm Sakuju kalba parašyta: "Katruos namus Jūs pasirenkate?"

Susidomėjimas šiais paveikslais buvo neribotas, per visą salą galvos lingavo, juodos rankos rodė ir liežuviai nepailstamai dirbo. Nieks neturėjo nei jokios abejonės apie šiuos gražius, naujus paveikslus.

"Matai: dešinėje, tai turtingas žmogus, rūko cigaretę, kaip didelis "chief", bet jo žmona negera — sėdi tik ir valgo, turtingas vyras negeras, turi tik vieną sūnų."

"Matai: kairėje, vargšas žmogus, nedaug turi valgyt, bet žmona labai gera, sunkiai dirba laukuose: vyras irgi geras — vienuolika vaikų. Vienas iš jų labai pakvaišęs, labai šventas."

Įvedimas naujų pinigų, kurių ryškiausias bruožas, tai didelis medalijono formos Seth portretas (Seth apsivilkęs su fraku ir aukšta kepure) yra paskutinis žingsnis, kuris sugriauna žmonių pasitikėjimą valdžia.

Black Mischief visa fabula sukasi apie Seath iškilimą, jo bandymą pergreitai padaryt Azania civilizuota, ir jo nelaimingą pabaigą.

Seth Vienų Metų Planą išpildyti, padeda Basil Seal, kuris tampa "Minister of Modernization". Basil Seal susitinka ten su Prudence, britų pasiuntinio dukterim, kuriai jis taria: "Tu esi puiki mergaitė, Prudence, ir aš tiesiog norėčiau tave suvalgyt!" O jinai jam meiliai atsako: "Ką tiktai tu nori..." Ir gale knygos per Seth laidotuvių balių Basil pamato vieną juoduką žaidžiant su birete, kurią Prudence tą dieną nešiojo. Į jo klausimus juodukas ramiai atsako: "Baltoji moteris? Nugi čia," jis patapšnoja per savo išsipūtusį pilvą. "Tu ir aš esam didieji vadai— mes ją ką tik suvalgėm."

Kitas iš minėtinų charakterių yra Youkoumian. Šis atsiranda visose vietose, kur tik jis jaučia, kad gali padaryti pinigų. Jam nieks nesvarbu, tik jo pačio kailis ir

pinigai. Jis mielai parduoda žmonos vietą išsigelbėjimo laive, kai jam pasiūlomi pinigai. Kai grįžęs namo, randa žmoną surištą — nežiūrint jos prašymų, kad atrištų, nes jai skauda — jis piktai atrėžia, kad ji yra savanaudė: tik savo patogumais rūpinasi, pats atsigulęs ramiai užmiega.

Kritikai šitos knygos neskaito Waughs geriausia. Jis bando naudoti snobizmo ir rasinės nelygybės komiškas puses, bet dažnai jam tas nepasiseka.

Profesorius Romano Guardini, savo paskaitose, skaitytose 1953 m., komentavo apie moderniojo žmogaus svarbiausių žmogaus egzistencijos simbolių praradimą: kelią, vandens šaltinį ir ugnies liepsną. Kelias, jau daugiau nėra daiktas kuriuo eitum, suklystum, sunkiai keliautum — simbolis žmogaus kelio pasaulyje, bet tik geometriniai trumpiausia distancija tarp žemėlapinių taškų A ir B; tekantis vanduo nebėra priminimas laiko, nėra proga pagalvoti, iš kur ir į kur žmoguas gyvenimas bėga, bet tiktai srovė skystimo iš krano; ugnis daugiau nėra kartu ir paguoda ir atlyginimas, gyva, šokanti įkvėpimo liepsna, bet prijaukintas demonas žiebtuvėlėje, uždegamas ir užgesinamas, palydint nešvengiamą cigaretę.

Paskutiniam sakinyje novelėje "Love Among the Ruins" ta pati mintis yra išreiškiama: "Miles felt ill at ease during the ceremony and figeted with something small and hard which he found in his pocket. It proved to be his cigarette — lighter, a most uncertain apparatus. He pressed the catch and instantly, surprisingly, there burst out a tiny flame — gemlike, hymeneal, aupspicious."

Žiebtuvėlis visoje novelėje vaidina didelę rolę. Jis kaltas, kodėl Miles Plastic gyvenimas taip susiformavo.

Novelės pradžioje randame Miles Plastic prisimenant dienas Mountjoy Castle, iš kurios jis tą dieną yra paleidžiamas. Jis gerai atsimena kelių pacientų jam paaiškinimą, kodėl jis yra paleidžiamas prieš jo norą — permažai jiems vargo padarei, reikėjo būt neklusniam, karts nuo karto padaryti kokį nors nusikaltimą. Bet tai viskas pervėlu. Jis yra išleidžiamas į pasaulį, bet valstybė juo pasirūpina — paskiria į Service of Euthanasia departamentą, kuriame labai lengva iškilti, nes yra augantis labai populars departamentas žmonių tarpe.

Čia bedirbdamas Miles sutinka Clara, kurią jis įsižiūri vien dėl jos auksinės barzdos (Clarai ta barzda užaugo, kai nepasisekė kelios operacijos). Mėnesienos naktį tyliai taria jai: " 'On such a night as this,' said Miles, supine, gazing into the face of the moon, 'On such a night as this I burnt an Air force station and half its occupants.' That was the only moment of ecstasy he had then known."

Miles neilgai džiaugiasi Clara's kompanija — ji turi operaciją, kurios rezultatas yra: Clara praranda savo barzdą, o jos vieton gauna sintetinę guminę odą. Miles, pamatęs ją, išeina net neatsisiveikinęs ir nueina iki Mountjoy Castle, kur, kai tarp jo rankų pasimaišo žiebtuvėlis, jis sudegina Mountjoy Castle.

Gale, kadangi Miles vienintėlis yra išlikęs pilnutiniai reabilituotas buvęs Mountjoy Castle įnamis (visi kiti sudegė) jis yra išrenkamas važinėti ir sakyti prakalbas apie naująjį Mountjoy Castle, kuri bus atstatyta senosios vietoje. Tuo momentu, kai jis sužino savo likimą, jo vienintėlė paguoda yra žiebtuvėlis.

Ši novelė yra ne taip tolimos ateities apysaka. Waugh įsivaizduoja sąlygas valstybės padarytoje dykumoje, kur kalėjimo nuobodulys yra visuomenės būvis. Šitokioje valstybėje tik kalėjime gali rasti ramią melancholiją, kuri kai kuriuo atžvilgiu yra panaši į kultūrą ir individualizmą.

Užbaigiant gal reikėtų, kaip **God's Frontier** autorius, priminti, jog, kaip ir pasaulis, šios knygos nėra vaikams. Tačiau jos puikiai pastato pasaulį prieš akis be jokių padailinimų bei blizgučių. Waugh atskleidžia kelią, kuriuo mes einame, ir kur atsidursime, jeigu jo nepakeisime.

Giedrės Žumbakienės "Marija" (Mozaika).

Sukūrusius ateitininkišką šeimą
SIGITĄ GRIŽAITĘ
ir
GEDIMINĄ DAMAŠIŲ
nuoširdžiai sveikina ir daug laimės linki
"ATEITIS",
"Kęstučio" Korporacija,
Chicagos SAS Draugovė

SPAUDOS APŽVALGA

Kadangi metinė tema numato krikščioniškos politikos svarstymą, tai čia pateiksime vokiečio Willi Geiger mintis "Zum Bild der christlichen Partei" (apie krikščioniškos partijos išvaizdą) iš **Stimmen der Zeit,** Gruodžio 1962 m. Visiems aišku, kad katalikybės socialiniai dėsniai liečia ir tą gyvenimo sferą, kurioje reiškiasi politika. Katalikiškasis socialinis mokslas tvirtai remia demokratiją ir tuo partijų sistemą, bet kartu žino, kad ši sistema tik įmanoma, jei tauta yra politiškai vieninga ir suaugus. Partija demokratijoje negali niekad susitapatinti su visa valstybe, o krikščioniška partija be to su Bažnyčia, nes nei ji nevykdo Bažnyčios antgamtinės misijos, nei ji yra Bažnyčios priemonė veikti į politiką. Visas partijos krikščioniškumas yra pastatytas ant pasauliečių vadų sąžinės. Todėl partija neturėtų laukti Bažnyčios paramos per rinkimus, tačiau ji gali kreiptis į krikščionį parodydama, kiek ji sutinka su Bažnyčios socialiniu ir moraliniu mokslu. Krikščioniška partija tad yra kaip visos kitos politinės partijos, išskyrus, kad ji bus kritiškiau vertinama negu kitos dėl savo daugiau įpareigojančio vardo.

Partijos krikščioniškumas reiškia, kad ji vadovaujasi krikščioniškais principais savo siekimuose ir priemonėse. Ir čia neužtenka turėti tik pagarbą tiems principams, nes tai turi ir socialistai ir liberalai. Partija ima iš krikščionybės savo vertybes, kurios nustato tikrą žmonių bendravimo tvarką valstybėje ir žmonijoje. Ši tvarka nėra Bažnyčios sugalvota ir užmetama kitiems, bet yra objektyvi vertybių skalė, kuri kilo iš naturalios būties santvarkos ir jos centro — žmogaus. Šalia tų įstatymų, kurie kilo iš faktų logikos, krikščionybė pastato dar tikėjimą į asmeninį Dievą. Taip krikščioniui politikui šalia partijos disciplinos atsistoja kitas ir augštesnis autoritetas — jo sąžinė, kuri verčia jį siekti didesnio krikščioniškų dėsnių pilnumo.

Krikščioniška partija norėdama apjungti įvairių tikybų krikščionis turėtų, atrodo, atskiesti savo dvasinį turinį. Tačiau pažvelgus į politikos eigą ši problema neatrodo taip radikaliai. Politiniam sprendimui pirmiausia juk reikia dalyko supratimo, tai reiškia atitinkančių mokslų žinovų patarimo. Paskui įvertinimas, to dalyko svėrimas vertybių svarstyklėj ir pagaliau nepriimtinų siūlymų atmetimas. Po to dar liks keli būdai problemą išspręsti. Krikščioniška politika skirsis tačiau nuo kitų tuo, kad ji neims dalykus, kaip jie yra, absolučiai ir tik pagal juos orientuosis. Ji pasinaudos tomis žiniomis, tačiau jos vertybės ateina iš nekintančios vertybių skalės ir iš ten ji gauna savo centrinius taikinius. Todėl politinis sprendimas gali prieštarauti kataliko naturaliai tvarkai ir jo bendradarbiai krikščioniškoj partijoj turėtų gerbti jo sąžinę, Svarbiausias dėsnis krikščioniškos politikos yra, kad joje caritas, meilė, turi būti gyva ir matoma. Geiger net mano, kad ir ne-krikščionis, kuris sutinka su krikščionybės dėsniais, galėtų tokioj partijoj dalyvauti.

Praktiškos politikos lauke balsuotojai nežiūrės į partijos teoriją, o į tai, ar ji varo gerą ar blogą politiką. Indiferentiškoj visuomenėj nepadės jokie kompromisai ir "atnaujinimai" o tik besąlyginė ištikimybė savo principams, nes tik taip ji įkvėps pasitikėjimą ja. Krikščioniškos partijos vadai nėra geresni žmonės už kitus; jie daro klaidų ir nusideda, tačiau jie žmonės su sąžine. Tikintys yra įpareigoti saugoti tos partijos vardą ir reikalui esant ją atnaujinti. Krikščioniška partija veikia per argumentus ir pavyzdį, garantuodama kitaip galvojantiems teisingumą, saugumą ir laisvę.

Kitas straipsnis aprašo sąlygas krašte, kur žodis krikščionybė dažnai naudojamas pagal straipsnį piktnaudojamas, politikoj. Brazilas socialistas Francisco Juliao iš Recife rašo apie "Le Bresil, Pays "Chretien"" žurnale **Les Temps Modernes**, Lapkričio mėn. 1962 m., ir sumini gan įdomių faktų. Brazilija turi 70 milijonų gyventojų. Ji penkta valstybė pasauly savo plotu, o aštunta gyventojais. Šioj valstybėj 70% gyventojų yra beraščiai (iš tų 90% kaimiečiai). Rinkimuose dalyvauja tik penkta dalis gyv. Kandidatai rinkimuose atstovauja įtakingas grupes, kurios siekia tik savo interesų ir meluoja kraštui apie savo intencijas. Valdantieji yra žemės savininkai, bankininkai, industrialistai ir amerikiečiai imperialistai. Po jų valdžia bežemis kaimietis, tautos dauguma, yra be balso ir įtakos. 80% dirbamos žemės priklauso 2% tautos. Kaikurie turi net 200 000 ha. Kaikur tik dešimtadalis žemės apdirbamas, kai likutis tarnauja spekuliacijai arba užstatu paskoloms gauti. Ypatingai nuvarginti Brazilijos Šiaurės Rytai. Čia bežemiai jau susiorganizavo į "Ligas Campesinas". Sao Paulo valstybėj yra 1,400,000 bežemių. Ten pradėta vykdyti iki šiol pažangiausia žemės reforma, tačiau ji užtruks 2000 metų, kol visi gaus žemės.

Kiti žiaurūs faktai: Brazilijoj miršta kasmet 6 milijonai, kurie nepasiekė 16 metų amžiaus. Kaikur žmogaus gyvenimo vidurkis yra 27 metai. Į mokyklas eina tik 950 000 iš 14 milijonų jaunuolių tarp 7 ir 18 metų. Kas mėnesį kainos kyla 3.5%. Dėl to kenčia netik bežemiai, bet daugumas visų gyventojų. Juliao neberūpi, kokio tipo demokratija įsigalės Brazilijoj, jeigu ji tik praves radikalias žemės reformas. Tačiau prieš tokias pastangas prasidėjo dabar galinga propagandos banga (Juliao įskaito į ją ir Allianza par el Progresso, Good for Peace, Marshall Plan), daug minima krikščioniška šeima. Juliao atrodo, kad tų propagandistų "krikščioniškos" šeimos gyvena palociuose. Iš jų kaikurie turi 1000 namų, kai milijonai be stogo, ir padaro kartais 9000% pelno iš investuotų pinigų. Jie primena rašytojui maro bakterijas, kurios sunaikina kūną, kuriame jos dauginasi. Juliao nemato niekur veiksmų ir nesitiki, kad padėtis bus pataisyta per kokius rinkimus.

Baigiant trumpas žvilgsnis į **Quarterly Journal of Current Acquisitions, The Library of Congress.** Jame John P. Balys parašė straipsnį "The Baltic States: A 10 Years Survey". Straipsny yra vertinga bibliografija apie visokius leidinius surištus su Lietuva iš politikos, istorijos, geografijos, meno ir tt.

R. Šliažas

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

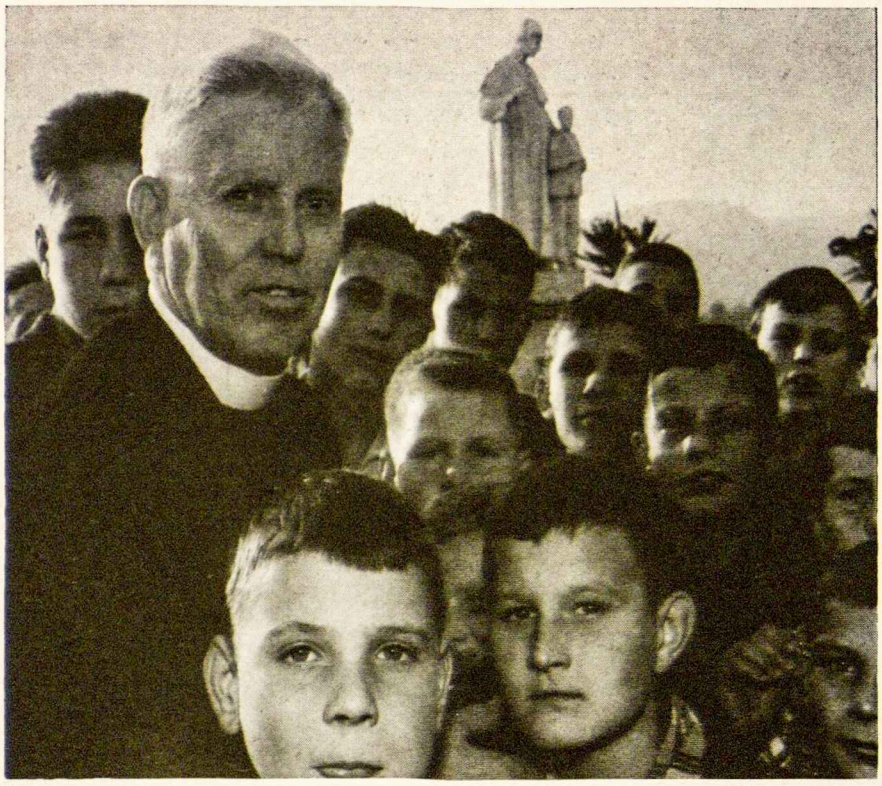

Kun. Dr. P. Celiesius iš Dainavos Castelnuovo jaunimo tarpe. (Foto: Vicius)

IŠ PLATAUS PASAULIO

AUSTRALIJA

Australijos moksleivių ateitininkų stovyklos DAINAVOS vadovybė ir stovyklautojai Federacijos Valdybai ir visiems ateitininkams atsiuntė tokio turinio sveikinimą:

Mielieji Broliai ir Sesės,

Karštai Pietų Australijos saulei spirginant, bet ir pučiant gaiviam Mylor kalnų vėpeliui, ruošiamės Viską Atnaujinti Kristuje! Baigiant stovyklą vėl būrelis (apie 10 moksleivių) duos vyr. moksleivio ateitininko įžodį. Mūsų gretos vis didėja, o su jomis ir užsidegimas kovoti už didžiuosius idealus. Mes sveikiname mūsų idėjos brolius ir seses Amerikoje iš pasakiškos Australijos.

Stovyklos vadovybė: kun. P. Dauknys, Tadas Vasaitis, A. Vaskas, Violeta Vasiliauskaitė ir E. Varnienė.

Stovyklautojų parašų 34.

ADELAIDE, AUSTRALIJA

Įsteigta studentų ateitininkų draugovė

Prieš Kalėdas Lietuvių Katalikų Centre Adelaidėje įvyko steigiamasis studentų ateitininkų draugovės susirinkimas. Išrinkta valdyba: pirmininkas — stud. medikė Birutė Mikužytė, vice-pirmininkas — stud. Klevas Rudzinskas, sekretorė — Violeta Vasiliauskaitė, iždininkas — stud. medikas Antanas Stepanas, valdybos narys — stud. buhalteris Romas Jablonskis. Draugovės Dvasios Vadas yra kun. P. Dauknys, MIC.

("Ateitis" sveikina naująją studentų ateitininkų draugovę: lauksim korespondencijų! **Red.**)

Sendraugių suvažiavimas

Australijos ateitininkų sendraugių suvažiavimas įvyko gruodžio 31 d. Lietuvių Katalikų Centro rūmuose. Pradėtas Mišiomis ir bendra šv. Komunija. Prieš piet — posėdis su paskaita. Po pietų — iškilmingas posėdis, studentų ateitininkų įžodis, sveikinimai, uždaromasis žodis, vainiko prie kryžiaus padėjimas. Plačiau apie suvažiavimą sekančiame "Ateities" numeryje.

Jaunimo vasaros stovykla

Moksleiviai ateitininkai suorganizavo jaunimo stovyklą Mylor kalnuose. Stovykla, pavadinta "Dainavos" vardu, tęsėsi nuo sausio 13 d. iki 25 d. Stovyklautojų buvo per 50. Stovyklos vadovybę sudarė: stovyklos viršininkas kun. P. Dauknys, stovyklos adjutantas stud. Tadas Vasaitis, mergaičių stovyklos vadovė p. Elena Varnienė, mergaičių bendrabučio vedėja ir tautinių šokių vadovė — stud. Violeta Vasiliauskaitė, berniukų stovyklos vadovas — stud. Antanas Stepanas, berniukų bendrabučio vedėjas ir sporto vadovas — stud. Alfredas Vasiliauskas. Stovyklos ūkvedys buvo p. Kęstutis Varnas, stovyklai maistą be atlyginimo gamino p. Intienė, p. Kalikienė ir p. Visockienė.

Stovyklautojus dainų mokyti atvažiuodavo solistė p. Genovaitė Vasiliauskienė. Paskaitas skaitė: p. Agutė Stepanienė, p. Juozas Lapšys, p. Pranas Pusdešris ir p. Jurgis Vasiliauskas.

Jaunimo metai

Adelaidėje leidžiamo biuletenio "Šventadienio Balsas" (iš kurio ėmėme šio mėnesio žinias apie Adelaidės ateitininkus) savo 1963.I.13. vedamajame rašo:

"Dievo vardu pradedame Naujuosius 1963 metus. Jie mums tiek džiaugsmo ir laimės atneš, kiek dėsime pastangų, darbo ir pasiaukojimo. Visi kreipiame dėmesį į jaunimą, kad jis išaugtų tautiškai susipratęs, religingas, doras, kilnus, energingas, pilnas pasišventimo. Šiuos Naujuosius Metus pradėjome Australijos Rajono Jubiliejine Vilniaus Skautų Stovykla, vykstančia netoli Adelaidės. Po šios stovyklos seka Moksleivių Ateitininkų organizuojamoji Jaunimo Dainavos Stovykla. Pradėję Naujuosius metus su jaunimu ir trokšdami, kad mūsų visų būtų atkreiptas rimtas dėmesys į lietuviškąjį jaunimą, šiuos 1963 metus skelbiame Adelaidėje **Jaunimo Metais.** Tegul visa mūsų lietuviškoji visuomenė remia jaunimo parengimus, kad juo daugiau būtų įtraukta į organizacinį darbą, į savaitgalines mokyklas. Su nauju entuziazmu visų suburtos pastangos gali atnešti tikrai pasigėrėtinų rezultatų Dievo garbei, Tėvynės Lietuvos labui!"

BALTIMORE

Sausio 13 d. St. Šalkauskio kuopos naujai išrinkta valdyba pradėjo savo veiklos metus. Naują valdybą sudarė R. Balčiūnas — pirm., V. Šeškūnas — vicepirm., V. Svotelytė — ižd., A. Draždytė — sek. Šiame susirinkime buvo paaiškinta naujos valdybos įvesta taškų sistema.

Susirinkime referatą skaitė V. Noreikaitė ir E. Radžius ,tema "Elgesys su savo draugu, ar drauge". Po referato buvo diskusijos. Diskusijoms vadovavo kuopos dvasios vadas, kun. K. Pugevičius.

Po referato buvo R. Balčiūno pranešimas iš buvusių M.A.S. Ideologinių kursų New Yorke.

R. B.

CASTELNUOVO

Nauji metai, nauji ratai... Kristaus Karaliaus šventėje atidarėme naujus organizacinio veikimo metus su valdybos rinkimais ir naujų kandidatų priėmimu. Šiemet kuopon priėmėm šešis naujus kandidatus: Juozą Bartašką, Romą Labanauską, Haiko Plučą, Gintarą Radionovą, Skirmutį Repšį ir Arvidą Šiušelį. Sekdami kitų gimnazijos organizacijų pavyzdžiu, susirinkimus stengiamės daryti kas savaitę. Šiais Visuotinio Susirinkimo metais norime geriau pažinti Bažnyčią, dėlto pasirinkome ypatinga tema Bažnyčios Visuotinį Susirinkimą. Norime, bent trumpai, peržvelgti visus buvusius Visuotinius Susirinkimus ir kiek galint geriau sekti dabartinį. Į šių studijų programą įėjo įdomi paskaita, skaityta kun. prof. J. Zeliausko, atvykusio per Tris Karalius iš Romos. Per pirmąją Susirinkimo sesiją pravedėm maldų vajų už Šv. Tėvą ir už Bažnyčios Susirinkimo Tėvus.

— — —

Didelis Gimnazijos laimėjimas. Italijoj yra įprasta įteikti dovanas Trijų Karalių šventėje. Mūsų Įstaigą Karaliai su savo dovanomis aplankė dieną anksčiau. Dovana tikrai graži: buvusio šios Įstaigos auklėtinio, kun. Alfonso Babono, primicijos!

Kunigas Alfonsas Italijon atvyko 1953 m. Čia baigė per dvejis metus visą gimnazijos kursą ir nieko nelaukęs įstojo į Romos Šv. Kazimiero Kolegiją. Dabar, po filosofijos ir teologijos mokslų, kunigas Alfonsas grįžta pas mus jau atsiekęs savo idealo, drąsindamas ir mus sekti jo pėdomis. Primicijantą pagerbti atvyko aplinkiniai lietuviai, o iš Romos kun. prof. J. Zeliauskas, Gimnazijos įkūrėjas ir pirmasis jos vedėjas. Buvusieji mokslo draugai ir Įstaigos auklėtiniai nuoširdžiai sveikina mielą Primicijantą ir linki vaisingo apaštalavimo Viešpaties vynuogyne.

Koresp.

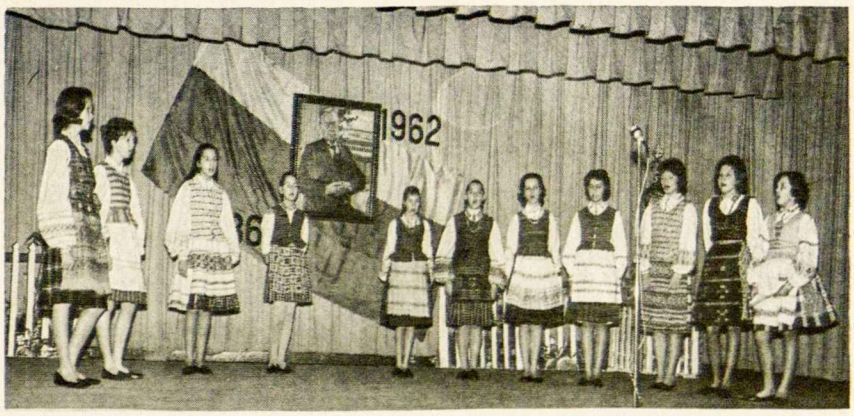

Vyresniosios Marquette Parko mergaitės išpildo Maironio Minėjimo programą.

CHICAGO

Minime Maironį

Trijų Karalių šventėje Marquette Parko Pr. Dielininkaičio moksleivių ir jaunučių at-kų kuopos nariai, tėveliai ir globėjai susirinko į savo tradicinį kalėdinį susirinkimą, kuris šiemet buvo paskirtas Maironio garbei.

Pirmiausia susirinkusiųjų dėmesį patraukė momentui pritaikytas scenos papuošimas, kuriuo pasirūpino berniukų globėjas inž. M. Šilkaitis, dail. V. Beleškos talkininkaujamas. Trispalvės, lietuviško kryžiaus ir rūtų daržėlio fone, lyg gyvas, žiūrėjo į susirinkusius Maironis ir, tarsi, sakyte sakė: "Mylėk, lietuvi, tą brangią žemę, kame nuo amžių tėvai gyveno..."

Kuopos globėjas inž. J. Polikaitis, pradėdamas minėjimą, priminė, kad nors 1962-ji Maironio metai jau pasibaigė, bet Maironio dvasia, jojo gyvas prisiminimas tenesibaigia su pereitais metais ,o tebūna gyvas visą laiką mūsų tarpe. Todėl ir šis minėjimas lyg simbolizuoja Maironio metų pratęsimą mumyse. Išsamią ir gerai paruoštą Maironio biografiją paskaitė berniukų būrelio narys J. Bradūnas. Savo referate trumpai suminėjo ir apie Maironio kūrybą, taip mielą ir artimą kiekvieno lietuvio širdžiai.

Rašyt. D. Augienė papasakojo savo atsiminimus apie dėdę Maironį, pristatė jį, kaip pavyzdį jaunimui, kartu iškėlė Maironio pažiūras į jaunimą. Baigė savo kalbą žodžiais, skirtais jaunimui: "Užtrauksim naują giesmę, broliai, kurią jaunimas tesupras..."

Po to prabilo pats Maironis mūsų jaunųjų lūpomis. Vyresniosios mergaitės išpildė Moironio dainų ir eilių pynę, kurią paruošė mergaičių globėja R. Jaraitė. Jaunosios deklamatorės ir dainininkės atskleidė "Pavasario Balsus" klausytojams ir nuoširdžiai stengėsi išsakyti mūsų didžiojo poeto meilę Lietuvai ir lietuviui.

Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

Po to vyko II-ji susirinkimo dalis— vaišės, kurias paruošė tėvų komitetas, vadov. dr. J. Matulionienės. Maldą sukalbėjo gerb. mūsų parapijos klebonas, prel. J. Paškus. Šia proga norisi pasidžiaugti ir padėkoti gerb. prelatui už jo palankumą mūsų jaunimui.

Besivaišinant buvo padainuota lietuviškų dainų ir pažaista lietuviškų ratelių bei žaidimų, kuriems garsiu ir taikliu akordeono tonu vadovavo mokyt. Jasinevičienė.

Susirinkimas baigtas Maironio giesme "Marija, Marija"...

J. L.

CHICAGO

Tėvų susirinkimas

Gruodžio 9 d. Marquette Parke Pr. Dielininkaičio kuopos ateitininkų tėvai turėjo metinį susirinkimą, kuriame buvusio tėvų komiteto pirmininkė A. Rimkienė pranešė apie praeitųjų metų nuveiktus darbus ir kasos stovį. Veikimo apyskaita buvo priimta. Komitetui atsistačius, buvo išrinktas naujas tėvų - rėmėjų komitetas ir svarstyti būdai padaryti moksleivių ateitininkų ir jaunučių veiklą gyvesnę. Nors kuopų globėjai aukoja daug laiko ir jėgų, bet jų pastangos dažnai atsimuša į didelį tėvų pasyvumą. Dažnai tėvai sielojasi dėl aplinkos daromos neigiamos įtakos jų vaikams, bet, rodosi, laukia, kad kas kitas jų vaikus nukreiptų prieš srovę, o patys neranda laiko ar noro metuose nors kartą ateiti į susirinkimą ir apsvarstyti bendrai būdus ir priemones, kaip padėti savo vaikams išlikti ištikimiems Dievui ir savo tėvynei. Todėl susirinkima nutarė:

1. Moksleivių ateitininkų veiklai yra būtina tėvų techniška ir kartais materiališka parama, todėl tuo rūpinasi išrinktasis tėvų komitetas ir jam talkininkauja pagal sąrašą pakviesti visi tėvai.
2. Suaktyvinti tėvams komitetas siuntinėja trumpus pranešimus, kreipiasi telefonu ar palaiko asmeninį kontaktą.
3. Visi tėvai bendradarbiauja su globėjais, ugdydami vaikuose organizacijos dvasią, nuteikdami vaikus drausmei ir padėdami jiems susirinkimams pasiruošti.
4. Išlaikyti šios kuopos tradicinius parengimus: Kalėdų, kuopos šventę, minėti mirusius, šv. Kazimierą ir kt.
5. Jaunučiams paliekamos posusirinkiminės vaišelės, nes jos turi ir auklėjamosios vertės. Jas paruošia tėvai, iš anksto gavę pranešimą apie jiems skirtąją datą.
6. Dėl kokių nors priežasčių vaikui išstojus iš organizacijos, tėvai praneša apie tai jo globėjui.

Naujai išrinktasis komitetas pasiskirstė pareigomis: pirmininkė — Julija Matulionienė 6420 So. Rockwell Str.; vicepirmininkas — Zigmas Degutis, 7237 So. Artesian Ave., sekretorius — Paulius Galėnas, 7136 So. Francisco Ave.; kasininkė — Teresė Alenskienė, 6937 So. Artesian Ave.; jaunučių reikalų vedėja — Ona Blekienė, 7006 So. Rockwell St.

Naujasis komitetas pradeda darbą laukdamas visų tėvų paramos ir bendradarbiavimo.

Susirinkimo sekretorė

Lipniūniečių veikla

Pirmasis 1963 m. Kun. A. Lipniūno kuopos susirinkimas įvyko sausio 27 d. Jaunimo Centre po 10 val. šv. Mišių. Šiame sus-me buvo išrinkti trys atstovai į Nepaprastąją konferenciją: kun. dr. Ig. Urbonas, Ramunė Juozavičiūtė ir Vacys Šaulys. Norinčių važiuoti į konferenciją buvo ir daugiau.

Artėjant tradiciniam blynų baliui, Zita Acalinaitė prašė visų prisidėti prie jo parengimo darbų, kad gerai pavyktų. Tam tikslui išrinkta įvairios komisijos, kurios pasiskirstė pareigomis, kas ką dirbs.

Mūsų svečias dr. Arūnas Liulevičius paprašė mus surašyti keletą mums labiausiai patikusių knygų. Iš to paaiškėjo, kad lipniūniečiai yra geri knygų mėgėjai.

Rimas Rudys visus ateitininkus kvietė atsilankyti į "Ateities" ruošiamą vakarą. Be to, priminė, kad paskutinių metų gimnazijos mokiniai jau gali pradėti lankyti studentų susirinkimus, kurie vyksta kiekvieno mėnesio pirmąjį sekmadienį.

— — —

O tos pačios kuopos mergaičių būrelio susirinkimas įvyko sausio 25 d. pas Ritą Jaraitę. Viešnia Birutė Miniataitė labai įdomiai papasakojo apie chemijos sritį ir atsakė į įvairius klausimus, liečiančius šią mokslo šaką. Mergaitės profesorei nuoširdžiai dėkoja.

Po to buvo vaišės, kurių metu diskutavome įvairiausius klausimus.

Dalyvė.

KANADA (TORONTO)

Gruodžio 30 d. Hamiltono moksleiviai ateitininkai, globojami J. Pleinio, viešėjo pas Toronto a-kus. Per 11 val. Mišias Prisikėlimo bažnyčioje gausus ateitininkų būrys priėmė šv. Komuniją. Po Mišių muzikos salėje nuotaikingai praėjo agapė ir susirinkimas, kuriame įdomų pašnekesį su jaunimu pravedė Toronto kultūrininkas Jonas Gustainis. Moksleiviai aktyviai dalyvavo diskusijose. Trumpą meninę programą atliko: berniukų duetas iš A. Kryžanausko ir R. Danaičio, kurie padainavo dainelę, kaip senimas moko jaunimą, o Aldona Bušinskaitė padeklamavo komišką poemą apie Adomą ir Ievą. Vakare moksl. a-kai vėl susirinko į muzikos salę ir smagiai pasišoko, grojant R. Juknevičiaus vedamam orkestrui.

Vaišes suruošė p. Aldona Kuolienė. Jai talkininkavo I. Danisevičiūtė, G. Dubininkaitė, L. Švėgždaitė, B. Kazlauskaitė, M. Bušinas ir St. Juozapavičius.

Vasario 10 d. Toronto a-kai ruošia savo kuopos metinę šventę, kurios metu moksleiviai ir studentai at-kai duos priesaiką.

Tr.

NEW YORKAS

Gruodžio mėn. 9 d. 12 val. įvyko prieškalėdinis visų ateitininkų susikaupimas. Rengė vyresnieji ateitininkai. Pusryčių metu buvo pakartota dalis programos ,kuri buvo atlikta per Moterų 29 kuoops minėjimą. Likęs pelnas buvo skirtas ideologiniams kursams paremti.

Gruodžio mėn. 26, 27, 28, 29 dienomis vyko rytinio Amerikos pakraščio ideologiniai kursai. Kursams vadovavo p. A. Masionis, talkininkavo studentas Alg. Šaulys. Per kursus išklausyta eilė įdomių paskaitų ir pasilinksminta.

Sausio mėn. įvyko Vyresniųjų ir jaunesniųjų ateitininkų susirinkimas. Išrinkta kandidatai į Nepaprastąją Konferenciją, nutarta daryti iškylą į Galdiko galeriją, globojamą dr. R. Šomkaitės, ir surengti tėvų pagerbimą sausio 27 d.

Brooklyno moksleiviai išpildo programą: "Vakaruškos Lietuvos kaime".

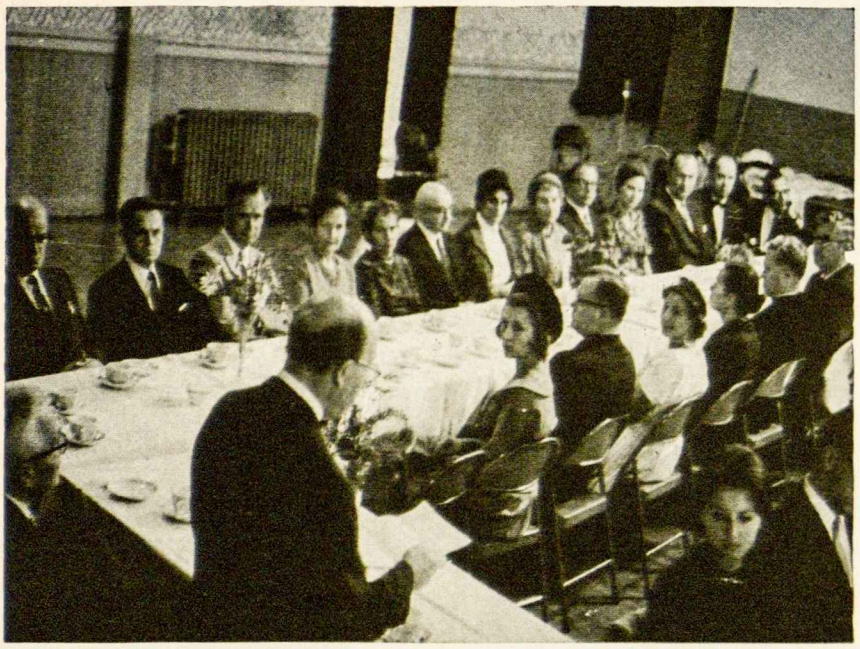

Dr. Grinius skaito paskaitą A.S.S. New Yorko skyriaus susirinkime. (Foto: P. Ąžuolo)

Sausio mėn. 27 d. 4 val. įvyko tėvų pagerbimo šventė. Parengimą suruošė vyresnieji ateitininkai. Vaišių metu buvo pakartota ‚Vakaruškos", kurias vaidino per Moterų 29 kuopos susirinkimą. Po vaišių įvyko šokiai.

Violeta Gerdvilytė

OMAHA, NEBRASKA

Sekmadienį, 1962 metų rugsėjo 30 dieną, pusę trijų p.p. pas p. Jonykus įvyko Omahos M.A. Maironio kuopos susirinkimas. Šito susirinkimo tikslas buvo išrinkti naują valdybą. Buvo išrinkta Regina Smailytė — pirmininkė, Kristina Jonykaitė — sekretorė, ir Albina Vingelytė — iždininkė. Taip pat buvo nutarta, kad susirinkimai bus daromi kas antrą savaitę. Tęsiame, taip pat, jau keletą metų gyvuopančią tradiciją, kiekvieną pirmą šeštadienį bendrai išklausyti Mišias ir priimti Komuniją. Po Mišių būna pusryčiai ir labai informalus susirinkimas (dažniausia—dainavimas).

Įdomesniam laiko praleidimui spalio 21 dieną nukeliavom į Fontanelle Forest — nemažą naturalios gamtos kampelį ant Missouri upės kranto. Labai linksmai praleidome popietę bevaikščiodami ir bedainuodami. Trupučį pasportavom, bet gerokai privargom. Buvo gana liūdna kaip atėjo laikas namo važiuoti .

Laikui bėgant turėjome ir daugiau susirinkimų, bet įdomiausias įvyko lapkričio 26 dieną pas Katilius. Šiame susirinkime po globėjos D. Katiliūtės paskaitėlės apie patrijotizmą, šia tema iškilo įdomios diskusijos. Kalbėjome kaip gali lietuviai Amerikoj būti ištikimi Lietuvai, ar iš vis verta vadintis lietuviais, ir tt.

Sausio 6 maloniai praleidome sekmadienio popietę čiužinėdami Riverview parke. Labai buvo smagu pačiužinėti ant ledo, ir paslidinėti nuo kalnelių rogutėmis. Sniego net ir muštynėm užteko. Pavargę nuėjom pas p. Kuncaičius pailsėti. Ten p. Kuncaitienė gražiai mus priėmė ir skaniai pavaišino. Po to vėl grįžome čiuožti, iki atėjus tamsa liepė važiuoti namo.

Vėliausias susirinkimas buvo sausio 14 dieną pas p. Burdžius. Kadangi buvo vaišės tokios skanios, ir taip sunku buvo atsitraukt nuo stalo, susirinkimas prie stalo ir buvo pravestas. (Kiekvienas ateitininkas mėgsta, tarp kitko, ir gerai pavalgyt.) Albina Vingelytė perskaitė referatą, "Mandagumo prasmė ir formos", po kurio keletas klausytojų pridėjo sako komentarų. Paskui buvo skaitoma aplinkraščiai apie Nepaprastąją Konferenciją ir kitus reikalus.

Sekančiam susirinkime bus diskutuojami keli at-kų ideologijos punktai.

Kristina Jonykaitė

PHILADELPHIA

Pavykęs pobūvis — koncertas

Gražioje Regency salėje, kuri yra beveik miesto centre, Philadelphijos ateitininkai sausio 12 surengė šaunų bankietą - koncertą, kurio pelnas skirtas Lietuvių Fondui.

Tai labai retas įvykis Philadelphijoje, kad būtų ruošiamas bankietas su tokia iškilia koncertine dalimi.

Rengėjams garbė, kad jie ryžosi lietuviškai visuomenei patiekti tokią malonią ir kultūringą staigmeną, o visuomenė savo gausiu atsilankymu —per 200 svečių — parodė, kad gero skonio ir kultūringi parengimai ją domina.

Bankietui vadovavo dr. A. Juozapavičius, koncertinės dalies pranešėja buvo Roma Puodžiūnaitė, šokių vadovas Algis Gečiauskas.

Šį banketą - koncertą savo atsilankymu pagerbė Pennsylvanijos universiteto profesoriai — dr. A. Sennas ir dr. A. Salys su žmonom, Vliko prezidiumo narys J. Stikliorius, prof. dr. A. Kučas iš Scrantono, V. Trumpa ir A. Vasaitis iš Washingtono, prof. dr. J. Kakarieka iš Čilės (P. Amerikos), kun. St. Raila iš New Yorko ir k. Dalyvavo beveik visa Ateitininkų Federacijos valdyba: S. Sužiedėlis, kun. V. Dabušis, dr. Vyt. Vygantas, A. Barzdukas, dr. A. Sužiedėlis. Banketo metu trumpą žodį tarė Ateitininkų Federacijos vadas S. Sužiedėlis, Pax Romana pirm. dr. Vyt. Vygantas ir dipl. teis. J. Stikliorius.

Šio parengimo centrinis taškas buvo koncertinė dalis, kurią išpildė mūsų iškilioji solistė A. Stempužienė ir Clevelando vyrų oktetas.

Ne muzikui rašyti apie vokalistus drovu, bet kaip dalyviui savo įspūdžius atskleisti gal ir leistina.

Tikrai sol. A. Stempužienė žavi, spalvinga ir kiekvienoje dainoje nauja. Ir nejunti kai jos audringai nuskambėjęs balsas ramiai vos girdimam alsavime nutyla. Tai talento, dainos meilės ir darbo vaisius.

Stempužienės asmenyje dar ryški ir kita brangi dovana—tai nuoširdus paprastumas. Jai svetima maniera, formalumas ar trafaretinė laikysena.

Šis jos bruožas yra tas tiltas per kurį ji po pirmo pasirodymo su publika sudaro nuoširdų ir artimą ryšį ir nenuostabu, kad solistė iš publikos karštų aplodismentų galėjo išsilaisvinti tik humoru pasiteisinus, kad daugiau dainų nebemoka.

Sol. A. Stempužienė Philadelphijoje paliko mielus ir gražius prisiminimus ir lauktume, kad jie dar pasikartotų.

Clevelando vyrų oktetas — tai, turbūt, vienas iš pajėgiausių šios rūšies vienetų. Oktetas turtingas vokaline medžiaga, kuri gerai apvaldyta, ir tai jam padeda lengvai nugalėti kūrinio sunkumus, o klausytojui duoda pilną, su visais niuansais, muzikinį vaizdą.

Šokiuose įsipynė "Noriu miego" ir kiti lietuviški rateliai ir dainos, kuriom sumaniai vadovavo A. Gečiauskas.

Į bankietą atsilankė ne tik ateitininkai bei jų artimieji, bet ir gausus bū-

Putnamo kuopos globėja sesuo M. Paule su valdyba: Lidija Gorinaite, Aušrele Vasiliauskaite ir Dana Zubaite.

rys jų svečių, lietuviškos visuomenės, tuo pademonstruodami Philadelphijos lietuvių sutarimą, ką savo kalboje pastebėjo ir dr. Vyt. Vygantas. Būtų miela ir gražu, kad šis mostas lydėtų visas mūsų kultūrines-tautines pastangas.

Šis bankietas - koncertas buvo vienas iš iškiliausių šio sezono parengimų. Jo surengimu daug rūpinosi K. Čikotas ir V. Volertas. **A.G.**

Iš "Darbininko"

PUTNAM

Putnamo moksleivių kuopa 1962 metų rudenį pradėjo veiklą ir kai Naujųjų metų pradžioje pažvelgėm atgal matome, kad yra nemaža atlikta.

Rugsėjo mėnesį naująją valdybą išrinko Putnamo Barboros Žagarietės kuopa, kurią sudaro: Lidija Gorinaitė — pirmininkė, Aušrelė Vasiliauskaitė — vice-pirmininkė, iždininkė ir socialinių reikalų vedėja, Dana Zubaitė — sekretorė ir korespondentė. Kuopos narės yra šios: Marytė Bačanskaitė, Aldona Bernotaitė, Teresė Durickaitė, Irena Gampaitė, Milda Gorinaitė ir Liucija Narkutė, Teresė Neimunaitė. Kitame susirinkime pirmininkė Lidija Gorinaitė, kuopos vardu oficialiai pasveikino ir priėmė jas į kuopą. Jos yra: Ona Budrevičiūtė, Julija Čikotaitė, Marytė Daniliūnaitė ir Danguolė Kaunaitė. Netrukus jos pradės ideologinius kursus, kad galėtų duoti įžodį gegužės mėnesį.

Tuo pačiu laiku buvo pasiūlytos temos pagal numatytą susirinkimų skaičių. Danguolė Kaunaitė ir Teresė Durickaitė padarė pranešimus iš Ateitininkų vasaros stovyklų Dainavoj ir Kennebunkporte.

Kitame susirinkime ėjo įdomios diskusijos apie komunizmą, jo ryškiausius principus ir galimumus nuodyti žmonių tikėjimą.

Kristaus Karaliaus šventės proga visa kuopa iškilmingai dalyvavo šv. Mišiose. Mišių intencija buvo už visus ateitininkus pasaulyje. Tos pačios progos iškilmingame susirinkime dalyvavo, seselės bendrabutietės ir Marianapolio kuopa. Po Seselės M. Jurgitos žodžio buvo meninė programos dalis — montažas, giesmės.

Kitam susirinkime svarstėm klausimą "Ką bendrabutis duoda mums ir vice-versa". Lidija Gorinaitė savo referate įrodė, kad bendrabutis duoda mums geras sąlygas išpildyti penkis ateitininkų principus.

Gruodžio 8 d. padarėm iškilmingą susirinkimą Marijos Nekalto Prasidėjimo garbei. Jame dalyvavo dvasios vadas kun. Stasys Yla, kuopos globėja sesuo M. Paulė, bendrabutietės ir Marianapolio kuopa. Aušrelės Vasiliauskaitės rašinėlis buvo apie Mariją, garbinimo vietą nuo pirmųjų krikščionybės laikų iki šių dienų. Viešnia Laima Mickevičiūtė pagiedojo "Ave Marija". Meninė dalis buvo išpildyta smuiku ir pianinu. Marytė Daniliūnaitė išpildė montažą, kuris atvaizdavo Marijos gyvenimą. Kun. S. Yla tarė ir džiaugėsi, kad važiuodamos namo, kai pažvelgsim į šviesą lange, prisimintumėm Betliejaus žvaigždę. Po atostogų kuopa vėl pradėjo stipriai veikti. Šiuo metu rengiam antrą pusmetinę programą.

Valdyba

ROMA

Trumpai apie romėnus

Retai iš Romos išslysta kokia žinutė gerokai nepavėlavusi. Ilgai trunka, kol prasiveržia pro senų griuvėsių liekanas, todėl nereikėtų stebėtis, kad ir apie Romos studentus ateitininkus žinios, yra ne tik retos, bet ir suvėlintos.

Praėjusiais mokslo metais pasirinkta studijų temą gana atidžiai studijavome. Pagal išgales peržvelgta, nors gal kiek ir prabėgomis, visa Lietuvos istorija, atnešė visiems naudos, ypatingai tiems, kurie patys rašė referatus.

Svarbesniems mums rūpimiems klausimams nušviesti kvietėme į talką vyresniuosius draugovės narius. Kun. A. Bačkis kalbėjo apie Katalikų Bažnyčios Lietuvoje kritiškiausius momentus. Prof. Z. Ivinskis labai ryškiai pristatė kontroversinius ir klaidingai vertinamus įvykius mūsų istorijoje. Apie lietuvių ideologinį susiskirstymą kalbėjo kun. dr. J. Vaišnora. Minėtos paskaitos mums labai patiko. Dar ir šiandien ne vienas gailisi, kad nebuvo pasidaryta platesnių užrašų.

Veiklos sezoną užbaigėme dar prieš semestro galą, kai daugelis apsirgo egzaminfobia. Atėjus vasarai, nieko svarbesnio neatsitiko. Žinoma, išskyrus Maironio minėjimą ir Exul Familia suvažiavimą. Vasaros pradžioje nevienas buvo išvykęs pasidairyti po Europą. Kai tie laimingieji sugrįžo, tai vėl tęsėme gana sėslų gyvenimą. Per ilgesnį laiką pasitaikė progų apžiūrėti platesnes Romos apylinkes ir maudytis Italijos pajūryje.

Naujasis semestras mus užtiko besilsint ant vystančių praeityje pelnytų laurų. Netrukus turėtų įvykti metinis visų Romos ateitininkų susirinkimas. Ta pačia proga bus ir naujos valdybos rinkimai. Laukiame. Žiūrėsim, kas toliau dėsis.

Romano Romanus

(Iš "Ateitin")

URBANA

Draugovės rekolekcijos

Gali būti, kad mėgstame herezijas. Čia sąlygos gana palankios. Netoliese gera alinė ir gyvulių ūkis. Už gerą hereziją dažniausiai susilauki griežto perspėjimo ir aiškinimo, kad perdaug vienoje ar kitoje vietoje (ar abiejose) lankaisi.

Gruodžio pradžioje Urbanos Draugovei kun. A. Tamošaitis S.J. kalbėjo

temomis "Ar dabartinis žmogus ko nors ieško", "Ar religija yra variklis šiandien". Jo atsakymas į pirmąjį klausimą yra kad dabartinis žmogus ieško — pamišusiai ieško Dievo (gal Šilbajorio komentaras apie Škėmą yra teisingas). Kodėl dabartinis žmogus ieško, pamišusiai, Dievo? Atsakymas glūdi antrame klausime. Dabartiniu metu religija nebėra varikliu žmogaus gyvenime. Nebeturėdamas religijos kaip variklio, žmogus, keikdamas vadinamą dogmatizmą, modernumo vardu, intelektuališkumu griauna praėjusių šimtmečių tikėjimą ir vertybes. Nesuradęs pilno atsakymo savo naujose konstrukcijose, atsisakęs senųjų, jis pradeda pamišusiai ieškoti Dievo.

Kas privedė žmogų prie šitokio užburto rato? Tryliktojo šimtmečio žmogus buvo racionalus ir tikintis. Tryliktas šimtmetis — žmogaus klestėjimo periodas. Bet gal tas tryliktas šimtmetis yra tik optinė iliuzija — kaip Hughes argumentuoja? Kun. Tamoštitis S.J. priima pirmąjį teigimą ir vysto savo tezę toliau. Bendros pasaulėžiūros laužymui yra daug priežasčių. Didžioji Vakarų schizma, skolastikų intelektualinis nusmukimas, bendra Bažnyčios vidinė netvarka, mokslo ir religijos kovos (daugiau negu vienas buvo 'šventai' iškepti), trūkumas pažangios minties ir nutolimas nuo gyvenimo realybių.

Kun. Tamošaitis, iškėlęs šitas problemas, nesustoja. Yra sakoma, kad prie vinto nereikia didelio proto. Iškelti problemas irgi nelengva. Ką paskaitininkas aiškiai pabrėžia yra tai, kad ne problemų iškėlimas, bet jų sprendimas reikalauja pasiryžimo ir sunkaus intelektualinio darbo. Konstatuoti, kad pasaulis yra apsurdas, kad žmogus yra pamišęs yra pabėgimas.

Po paskaitų vyko pasikalbėjimas iškeltom, bendrom ir studentiškom temom.

J. B.

VOKIETIJA

VASA Valdybos veiklos apyskaitos santrauka: 1961 - 62 m.

Pradžioje gal bus pravartu žvilgtelėti į narių skaičių ir jų padėtį. Šiais metais narių skaičius išsilaikė maždaug pastovus. Dabar turime 20 narių; vieną praradome, du įstojo. Šie dvidešimt žmonių yra išsimėtę septyniuose universitetuose, pradedant šiauriniu Hamburgu ir baigiant pietiniu Miunchenu. Tik viename Miunchene yra didesnis skaičius, kur pereitais metais studijavo 7 stud. ateitininkai, kitur visur po vieną, du ar tris. Šitokiai padėčiai esant didesni susitikimai nėra įmanomi. Tokiu būdu visoki parengimai ir panašūs dalykai savaime atpuola. Tačiau studentai, kiek kas galėjo, dėjosi prie bendrų jų apylinkėse ruošiamų lietuviškų parengimų.

Valdyba stengėsi taip pat laimėti naujų narių VSA Sąjungai, tačiau jos pastangos nenešė lauktų vaisių.

Narių tarpusavio ryšiams palaikyti ir pereitais metais Valdybos buvo leistas biuletenis "Ateitin!". Išėjo šeši numeriai ir vienas juokų priedas "Kanapinė". Jis mums atstojo susitikimus ir pašnekėsius, jame atsispindėjo mūsų darbai, užsimojimai ir vargai.

Pereitų metų konferencijoje buvo pageidauta, kad šiais metais būtų suruoštas Europos jaunimo suvažiavimas. Valdyba metų pradžioje susisiekė su Vok. Liet. Stud. Sąjunga ir ėmėsi tirti galimybes tokiam suvažiavimui suruošti. Tam reikalui buvo išsiuntinėta 100 anketų (visiems Europos studentams katalikams ir organizuotam gimnazijų jaunimui), atsiklausiant suvažiavimo reikalais ir bendrai studentiškos veiklos klausimais. Atsiliepimų susilaukta nelabai daug. Atsižvelgiant į tai ir į faktą, kad šiais metais ir taip įvyko įvairių suvažiavimų (Romoje, Kionigšteine, Anglijoje ir kt.), nors finansiniai būtų buvę įmanoma tokį suvažiavimą ir surengti, nuo rengimo buvo atsisakyta. Turima galvoje gal kitu metu ką nors panašaus surengti.

* * *

Šiais metais studentai ateitininkai ir vėl sutiko prisidėti prie Lietuvių studijų savaitės rengimo.

Reikėtų paminėti ir Miuncheno draugovę, vienintelę mūsų Sąjungoje. Narių turėjo 7. Miuncheno studentai šalia darbo Valdyboje biuletenio leidime: redagavime, spausdinime ir išsiuntinėjime, buvo dar 5 kartus oficialiai susirinkę pasišnekėti ateitininkiškomis temomis, o neoficialiai — labai daug kartų.

Valdyba vedė gyvą susirašinėjimą su įvairiais asmenimis ir įstaigomis, turėjo 4 savo posėdžius, o įvairių pasitarimų — žymiai daugiau. Daug vargo turėta ieškant Sąjungai naujo Dvasios Vado ir dar daug visokių neišvardinamų rūpesčių.

* * *

Lygiai prieš trejis metus atsikūrė mūsų Sąjunga Vokietijoje. Treji metai atrodo labai nedaug, bet vis dėlto tai yra maža sukaktis, taip kad gal bus pravartu trumpai apžvelgti visą per šiuos pirmuosius metus nueitą kelią. Nemanau čia minėti visų įvykdytų ar neįvykdytų darbų, tačiau norėtųsi tik paminėti keletą punktų, į kuriuos krypo Sąjungos veikla.

Susiorganizuota buvo palyginti greitai ir tvirtai. Paruošti Sąjungos įstatai ir išrūpintas oficialus pripažinimas. Ryšiai atrodo neblogi, vienas kito artimas pažinimas daug ką palengvina.

Vidaus reikalams leistas biuletenis išsivystė gana neblogai ir pavirto į visai rimtą laikraštuką. Per trejetą metų išleista 18 numerių ir išspausdinta įvairių priedų. Užpildyta viso apie 300 puslapių, kone viskas pačių studentų.

Kas metai vis dar pajėgiame susirinkti į metinį Sąjungos suvažiavimą. Tas mums yra labai svarbu, nes galime nors vieną kartą metuose beveik visi susitikti ir žodžiu aptarti savo reikalus. Kas metai taip pat prisidedame prie Liet. studijų savaitės ruošimo.

Narių ideologiniam pasiruošimui buvo išdirbta programa. Parūpinta "Ateitininkų ideologija" ir "Vadovas". Aprūpinti studentai religine ir kt. spauda.

Ryšiai su kitomis organizacijoms buvo užmegsti ir palaikyti. Kasmet buvo dalyvauta visoje eilėje lietuvių, vokiečių, egzilų ir tarptautiniuose suvažiavimuose.

Ar ir sekančiais metais šiuos darbus bus galima tęsti, plėsti ir gilinti, pareis nuo to, kaip pavyks išspręsti kai kurias problemas.

Pirmoje vietoje stovi narių klausimas. Pradėdami savo darbą prieš tris metus, turėjome 26 narius, dabar gi — 20. Kiek galima šiuo metu pramatyti, netolimoje ateityje Sąjunga sumažės dar keliais nariais. Katalikų studentų Vokietijoje, kurie nepriklauso Sąjungai yra palyginti nemažai. Reikės dėti pastangų, kad Sąjunga pasidarytų patrauklesnė ir galėtų sudominti ir kitus studentus.

Kita problema būtų tinkamas Valdybos ir biuletenio leidimo klausimo išsprendimas. Miuncehnas, kur per pastaruosius metus buvo visas centras, atrodo, viso darbo vėl prisiimti negalės. Nariams esant taip labai išsimėčiusiems, šio klausimo nebus lengva išspręsti. Tačiau tikimės, sukaupę šiek tiek jėgų ir energijos, nugalėsime visas kliūtis, kurių visuomet pasitaiko.

1961 - 62 m. VSAS Valdyba
(Iš "Ateitin!")

HUETTENFELD

Praeitų metų rugsėjo 29 d. įvyko metinis moksleivių ateitininkų kuopos susirinkimas, kuriame buvo išrinkta ir nauja Valdyba:

Teodoras Jakumaitis — pirmininkas
Birutė Girdvainytė — sekretorė
Evaldas Maščinskas — iždininkas
(Antanas Dūda — socialinių reikalų vedėjas).

(Iš "Ateitin!")

MUMS REIKIA LILIPUTŲ!

Liliputas yra užmirštas tipas. Jis dabar tik retkarčiais užtinkamas vaikų pasakose ir apdulkėjusiame knygyno kampe. Liliputai yra niekinami. Dabar būti liliputu, nėra malonu. Bet ja uatėjo laikas ginti jų teises. Ginti ne dėl to, kad palengvintum jų dalį. Liliputų nėra. Bet ar reikia ginti, kas yra-. Užsiangažuoti tuo, ko nėra, yra daug įdomiau.

Klausimas nesipina aplink liliputų teises, bet apie patį liliputą. Mums reikia lilputų. Leiskim, turime milijoną liliputų, sakysim visi lietuviai. Kokia nauda! Lietuvių kalba būtų įamžinta kaip vienintelė, kurią milijonas lilputų kalba. Juos išmokyti reikalautų mažesnių vadovėlių — išlaidos mažesnės. Sąžinės negraužtų, kad nešelpiam lituanistinių mokyklų. Liliputas gali įlįsti ten, kur paprasti žmonės negali. Įsivaizduokite! Milijonas liliputų vikrtiai reklamuoja tautą ten, kur paprastas žmogus neįstengia. Tarp kitko, apskaičiavau, kad reikėtų tik vieno laivo visus juos nugabenti į Hondūrą.

Nebūkime siauri. Prielsikim, kad turime du miliponus liliputų. Kas jau minėta, bus dvigubai geriau. Jeigu keturis milijonus, tai keturis kartus geriau. Ir taip toliau. Taigi ir atsiranda objektyvus matas normalių žmonių tautiniam įsitikinimam. Tik paklausk "kiek liliputų mums reikia". Liberalas jų norės daug, šovinistas tiek kiek galima.

Ar negaila, kad nėra liliputų?

J. B.

NEPAPRASTA KONFERENCIJA

Peržingsniavęs karčiamą, atsiradau koridoriuje, kur po dešine buvo du rys į susirinkimų kambarį. Pažiūrėjau į laikrodį, jis rodė pusę, nežinau ko, nes mažoji rodyklė nulūžus. Pravėręs duris, prasiskverbiau pro dūmus vidun. Tautiečiai apstoję stalą karštai diskutavo. Žemai pakabinta lempa teapšvietė tik stalą, tai negalėjau aiškiai matyti, bet man atrodė, kad prie sienos ant suolo kažkas išsitiesęs miegojo. Aš buvau paskutinis, ir, man įėjus, Vadas mostelėjo nutilti.

„Mieli prieteliai, draugai, giminės, bičiuliai ir pažįstami," pradėjo Vadas. "Mes čia susirinkome suplanuoti nepaprastai reikšmingo žygio, kuris savo svarba toli pralenks ligšiol mūsų išeivijos atliktus milžiniškus darbus ir įeis į mūsų tautos istorijos puslapius, kaip nemirštamas liudijimas mūsų narsos, pasiaukojimo ir didžių darbų tėvynės labui. Žygis, kurį šiandien suplanuosime, nelengvas, bet nugalėsime visus sunkumus, turėdami mintyje, „kad laisvės nevertas, kas negina jos," susijaudinęs beveik prie ašarų išdrožė Vadas ir būtų toliau kalbėjęs, jei plojimas nebūtų sugrąžinęs prie reikalo. Iš Vice Vado sužinojome, kad žygis bus bandyti oficialiai sulietuvinti mūsų kolonijos vardą ir iš dabartinio **MacPuck Park** pakeisti į lietuvišką pavadinimą, kaip Jono Basanavičiaus Park.

Vice Vadui prisėdus, užvirė aršios diskusijos. Lakstė žodžiai ir cigaretės į peleninę. Pasiūlymai viens po kito krito negailestingoj kovoj, kol pagaliau po kelių valandų apdaužę stalą letenomis ir kumščiais, ir sutrynę pusę šimto pasiūlymų, įskaitant ir mūsų Vado vardą, nutarėm parką pavadinti Put Put parku. Vardas buvo priimtas pirmiausia dėl savo simbolinės reikšmės, nes kiekvienam priminė mūsų buitį tėvynėje. Priminė tą visą nepaprastą kaimo romantiką: žalius laukus, geltonus rugius, toli nuklystančias liūdnas dainas ir patenkintas belesančias vištas.

Per sekančias dvi valandas nutarėm kitam susirinkime suformuluoti šią mintį ir iškelti per sekantį kultūros kongresą, o po to, kai jau bus apjungta visa tauta, galėsime daryti žygių pas miesto valdybą. Na, o per sekantį pusvalandį nutarėm susirinkimą užbaigti, nes jautėm, kad buvom nepaprastai daug nuveikę. Mums pradedant skirstytis, atsibudo miegojęs pilietis ir mūsų dideliam nustebimui pranešė, kad jis sapnavo ant šios karčiamos stogo staugiantį geležinį vilką. Taigi nuo to laiko turim tris partijas. Pirmieji stovi už pirmąjį planą, antrieji bando įtikinti pirmuosius, kad geležinio vilko sapnas reiškia, kad reikia ieškoti naujų kelių ir atrasti kitą vardą mūsų parkui. Trečioji gi partija bando sutaikyti pirmąsias dvi, o parkas kaip buvo, taip ir paliko tuo pačiu vardu vadinamas, nors pirmųjų dviejų partijų partiečiai dar ir dabar vienas su kitu nesisveikina.

PAGALVOK!

M. Pakalniškytė

1. Automobilis važiuoja į kalną 10 mylių per valandą greičiu. Grįždamas važiuoja žemyn 20 mylių per valandą greičiu. Koks yra visos kelionės greičio vidurkis?

2. Automobilių pardavėjas skundžiasi draugui, kad šiandien buvusi jam bloga diena. Jis pardavęs du automobilius, už $750 kiekvieną. Vienas davęs jam 25% pelno, o antras davęs 25% nuostolio.

"Kodėl tu skundiesi?" klausia draugas. "Juk tu neturėjai jokio nuostolio." "Kaip tik turėjau didelį nuostolį", atsako automobilių pardavėjas.

Katras iš jų dviejų buvo teisingas?

3. Kokių trijų skaičių kvadratų suma yra 150?

4. Trys vyrai, Antanas, Jonas ir Juozas, susėdo į eilę taip, kad priekyje sėdėjo Juozas, jam už nugaros Jonas, o už Jono nugaros Antanas. Ketvirtasis vyras, Tomas, paėmė penkias kepures, tris mėlynas ir dvi raudonas, parodė jas sėdintiesiems ir, užėjęs iš užpakalio, uždėjo kiekvienam ant galvos po vieną kepurę, o likusias dvi paslėpė. Sėdintieji nesižvalgė, todėl Juozas nematė užpakalyje sėdinčių savo draugų, Jonas matė tik Juozą, o Antanas matė abu — Joną ir Juozą. Kada Tomas paklausė: "kokios spalvos kepurė yra ant tavo galvos", Antanas ir Jonas pasakė nežiną, o Juozas nors nė vienos iš tų trijų kepurių matyti negalėdamas, atsakė: "mėlyna". Ar teisingai jis įspėjo ir kaip?

ATSAKYMAI Į VASARIO MĖNESIO ATEITIES GALVOSUKIUS

1. ATSAKYMAS: Pavadinkime tą "išmintingiausiąjį" A, o jo draugus B ir C. Jeigu A būtų turėjęs baltą dėmę, B būtų priėjęs išvados, kad, jeigu C pakėlė ranką, jis pats turi juodą dėmę. A galėjo būti tikras, kad jis pats turi juodą dėmę.

2. ATSAKYMAS: keturi berniukai ir trys mergaitės.

3. ATSAKYMAS: penkių kačių.

4. ATSAKYMAS: Savininkas yra 36 metų.

PAAIŠKINIMAS: x metai atgal, kai darbininkas buvo tokio pat amžiaus, kokio dabar yra savininkas, savininkas buvo 24 m. (pusė darbinniko dabartinio amžiaus). Tai mes turim:

$$48-x=s;$$
$$s-x=24.$$

Išsprendę šią lygčių sistemą, gaunam: $s=36$.

Administracijos pranešimai

"ATEITIS"

Seniausias lietuvių žurnalas, mokslus einančio jaunimo redaguojamas ir leidžiamas nuo pat 1911 metų, remkime visi jų pastangas ne tik "Ateitį" išlaikyti, bet ir ją tobulinti.

Paremkime bent vienu iš šių būdų: **prenumeruodami** sau, ar **apmokėdami** prenumeratą nepasiturinčiam moksleiviui (tik $3.00 metams), arba **aukodami,** kad ir nedidelę sumą "Ateities" reikalams.

Užsisakykite "Ateitį" per kovo mėnesį ,tas dar galės gauti ir "Ateities" Nr. 1, kurio beturime labai nedidelį skaičių.

"Ateitį" galima užsisakyti ir už ją atsilyginti per mūsų atstovus ir platintojus.

"Ateities" atstovai:

Australijoje — Rev. P. Dauknys, 6 Third ave., ST. PETERS, S. A. Adelaide, Australia.

Anglijoje — Rev. Kuzmickis, 21 Ann Place, Little Horton, Bradford.

Brazilijoje — Rev. J. Šeškevičius, Caixa Postal 29, SAO ROQUE, estd. S. Paulo, Brazil.

Kolumbijoje — Rev. dr. prof. P. Ragažinskas, Colegio San Jose, ap. aereo 11-80, Medelin, Colom.

V. Vokietijoje — Rev. dr. J. Aviža, 8 Muenchen 2, Unterer Anger 17/1 (metinė prenumeratos kaina—12 DM.).

Kanadoje — Mr. A. Bumbulis, 200 Indian Grove, Toronto, Ont. Mr. J. Pleinys, 118 Fairleigh ave., S. Hamilton, Ont. .

J.A.V-bėse "Ateitį" platina MAS kuopos ir SAS draugovės.

(Atsiuntusiems pinigus money orderiais ir čekiais adm-ja pakvituoja tik jiems to pageidaujant).

Įsigykite "Ateities" išleistus leidinius, mūsų poetų eilėraščių rinkinius:

Danguolės Sadūnaitės-Saley VASAROS MEDŽIUOSE, Eilėraščiai, 1961 m.

Leidinius galima gauti pas lietuviškų knygų platintojus ir administracijoje.

***

KAI KAS IŠ ATSIŲSTŲ ADMINISTRACIJAI LAIŠKŲ:

"Brangūs Idėjos Draugai, A-kų Korp! "Kęstutis" suprasdama ATEITIES žurnalo svarbą, džiaugiasi šio žurnalo tobulėjimu ir kartu jungiasi į bendrą ATEITIES parėmimo darbą. Siunčiame $10.00 čekį ir linkime augti ir klestėti! Jūsų Fortiter ir Constanter! Korp! Kęstutis Valdyba. Pranas Urbutis, Chicago".

"...norėčiau išreikšti pasitenkinimą Jūsų dabartiniu darbu ir "Ateities" apipavidalinimu. Ji buvo kiek pašlijus blogojon pusėn, bet dabar atsitiesia. Sveikinu! J. Vaitkus, Hyattville."

"Reiškiame širdingą ačiū už Jūsų susirūpinimą, kad ir mes būdami toli neliktume užmiršti..." Kl. Petras Rukšys, Instituto Salesiano Lituano, Italia.

"Džiaugiuosi gražia "Ateities" žurnalo pažanga, linkiu niekad nenustoti vilties ir ateitininkiškos jaunatvės entuziazmo, padaryti visa kiek išgalite ir tuo būdu tinkamai atliksite Jūsų kartai skirtąją misiją. Dieve Jums padėk!" Jūsų Juozas Leimonas, Boston, Mass.

***

ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAI

GARBĖS PRENUMERATAS APMOKĖJO:

Kun. J. Grigonis	$10.00
Dr. P. Bagdas	$10.00
Dr. K. Valiūnas	$10 00
Kun. P. Ašubalis	$10.00
A. Juozapavičius	$10.00
Margis Matulionis	$10.00
Kun. Vacl. Martinkus	$10 00

AUKOJO ATEIČIAI PAREMTI

Dr. A. Liulevičius ir Jonas Šoliūnas $265.00

t. y. visą "Ateities" dail. žodžio konkurso premijoms surinktų pinigų likusią sumą;

Jaunimo Centras per kun. J. Kubilių $75.00;

Šios aukos dėka "Ateities" dail. žodžio ir muzikos vakaras davė pelno $6.52.

Vytautas Valaitis, N. Y.	$20.00
At-kų Korp! "Kęstutis" per inž. Pr. Urbutį	$10.00
R. Bačkis, Paryžius	$ 5.00
K. Keblinskienė, iš Brocktono	$5.00
Vl. Duoba, iš Detroito	$ 5.00
A. Povilaitis, N.Y.	$ 2.00
J. Zilionis, Cleveland	$ 2.00
K. Kaknevičius, Toronto	$ 2.00
Em. Vilimaitė, Chicago	$ 1.00
J. Mikonis, Cleveland	$ 1.00
M. Navickienė, Brooklyn	$ 1.00
Algim. Balsys	$ 1.00

APMOKĖJO PRENUMERATAS NEPASITURINČIAI MOKSLEIVIJAI

Jonas Žadeikis, Chicago ($6.00 at-kų kuopoms Vokiet. ir Italijoj, $9.00 Brazilijos moksleivių prenumeratai)	$15.00
Antanas Valavičius	$6.00
A. C. Čepulis, M.D.	$3.00
Kun. C. Auglys	$3.00
Janina Lieponienė	$3.00
Vacys Kuprys	$3.00

NAUJIEJI "ATEITIES" PRENUMERATORIAI:

Stasys Dzikas, K. Keblinskienė, Rima Repšytė, Vaigalė Kavaliūnaitė, Laima Bačinskaitė, Rasa Juknelytė, Aidas Skruodys, Dalia Zeikutė, Birutė Rudaitytė, Regina Miliauskaitė, Sigutė Paulauskaitė, Rūta Baltrušaitytė, M. Navickienė, Algim. Balsys, Bernadeta Tutinaitė, R. Milerytė, Birutė Barauskaitė, S. Jokubaitis (London), Algis Krištolaitis (U.S. armija).

Nuoširdžiai dėkojame visiems Garbės prenumeratoriams, aukotojams ir sveikiname mūsų naujuosius prenumeratorius!

Administracija

ALp(LKA)1786
1963, Nr.3

90. 725. 62